

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Карэспандэнт «Звязды» правярў сьбе на паліграфі. І падчас гутаркі з экспертамі зразумеў: многае з таго, што мы чулі ці чыталі пра «дэтэктар падману», няпраўда.

Амаль усе сьвядомае жыццё Алесь Зайка выпраўляўся ў вандруўкі па дарагіх яму мясцінах у пошуках самабытнага слова, народнай песні, прыказкі ці прымаўкі.

Заслужанаму трэнэру СССР па гандболе Леаніду Бразінскаму споўнілася 60. Цяпер Леанід Іванавіч узначальвае жаночую зборную Беларусі, з якой змагаецца за пунёўку на чэмпіянат Еўропы.

БЕЛАРУСЬ ГАТОВА ДА ПАШЫРЭННЯ ГАНДЛЁВА-ЭКАНАМІЧНАГА СУПРАЦОЎНІЦТВА З МАСКВОЙ

Беларусь гатова да пашырэння гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва з Масквой. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ўчора на сустрэчы з мэрам Масквы Сяргеем Собяніным, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Фота БЕЛТА

Як адзначыў Аляксандр Лукашэнка, у ходзе сустрэчы з мэрам Масквы ў вузкім складзе дасягнуты стратэгічны дамоўленасці аб далейшых перспектывах супрацоўніцтва. «Я вам удзячны за тое, што вы прагматычна і стратэгічна падышлі да гэтых пытанняў, згадзіліся не разбураць напрацаванае, каб мы на ўзроўні ўрада Беларусі супрацоўнічалі з Масквой», — сказаў Аляксандр Лукашэнка, звяртаючыся да Сяргея Собяніна.

Гаворачы аб тавараабароце паміж Беларуссю і Масквой, які па выніках 2011 года ўзрос больш як на 26 працэнтаў і перасягнуў \$4,1 млрд, кіраўнік дзяржавы канстатаваў, што тым не менш бакі пакуль не дасягнулі гістарычнага ўзроўню. «Некалі ў нас быў тавараабарот большы як \$5 млрд. Таму нам ёсць куды ісці ў гэтым плане», — адзначыў Прэзідэнт Беларусі.

Акрамя таго, ён паведаміў, што дасягнута дамоўленасць аб стварэнні сумеснай групы на ўзроўні ўрада для развіцця супрацоўніцтва. «І ў рамках гэтай групы, я запрасіў яе прыехаць у Мінск, мы вырашым усе пытанні і прыватнага характару, і больш шырокага плана», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

«Для мяне галюнае сёння было пачуць ад вас, што вы нацэлены на тое, што Беларусь — не чужая для Масквы, і мы, як і раней, будзем супрацоўнічаць з вамі і знаходзіць больш ступеняў развіцця ў гэтым супрацоўніцтве. Мы да гэтага гатовы, і, напэвак, вы не пашкадуеце аб тым, што пайшлі на такое супрацоўніцтва», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. — Мы ўсё зробім для таго, каб масквічы з задавальненнем купілі нашы тавары. У сваю чаргу і мы чакаем масквічоў з вялікімі інвестыцыямі. Мы з задавальненнем будзем рабіць усё для пашырэння гэтага супрацоўніцтва».

У сваю чаргу Сяргей Собянін адзначыў, што Беларусь і Масква звязваюць вельмі цесныя, выбудаваныя гадамі адносіны. Мэр Масквы выказаў упэўненасць, што бакі і ў далейшым будуць нарошчваць аб'ёмы гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва. У якасці прыкладу ён згадаў значны кантракт, заключаны ў мінулым годзе на пастаўку ў Маскву беларускіх тралейбусаў. Таксама, паводле яго слоў, захавалася цесная сувязь і ў галіне культуры і адукацыі. «Мы плануем у бліжэйшы час заключыць новы план узаемаадносін на сучасным этапе паміж Беларуссю і Масквой на 2013—2016 гады. Думаю, што будзе правільна, калі гэтыя адносіны, як і раней, будуць выбудаваны на высокім узроўні — на ўзроўні ўрада Беларусі», — сказаў Сяргей Собянін.

Акрамя таго, мэр Масквы адзначыў, што ў гэтым годзе ў двухбаковым супрацоўніцтве чакаюцца значныя падзеі, якія падкрэсляць сур'ёзнасць намераў да развіцця ўзаемавыгадных сувязяў. Паводле яго слоў, у гэтым годзе Беларусь плануе адкрыць новы выставачны комплекс на ВДНГ, дзе можна будзе азнаёміцца з шырокім спектрам беларускіх тавараў. У сваю чаргу ў кастрычніку ў Беларусь пройдуць Дні Масквы. «Лічу, што наша супрацоўніцтва будзе інтэнсіўна развівацца», — дадаў мэр расійскай сталіцы.

Віншаванне Прэзідэнта

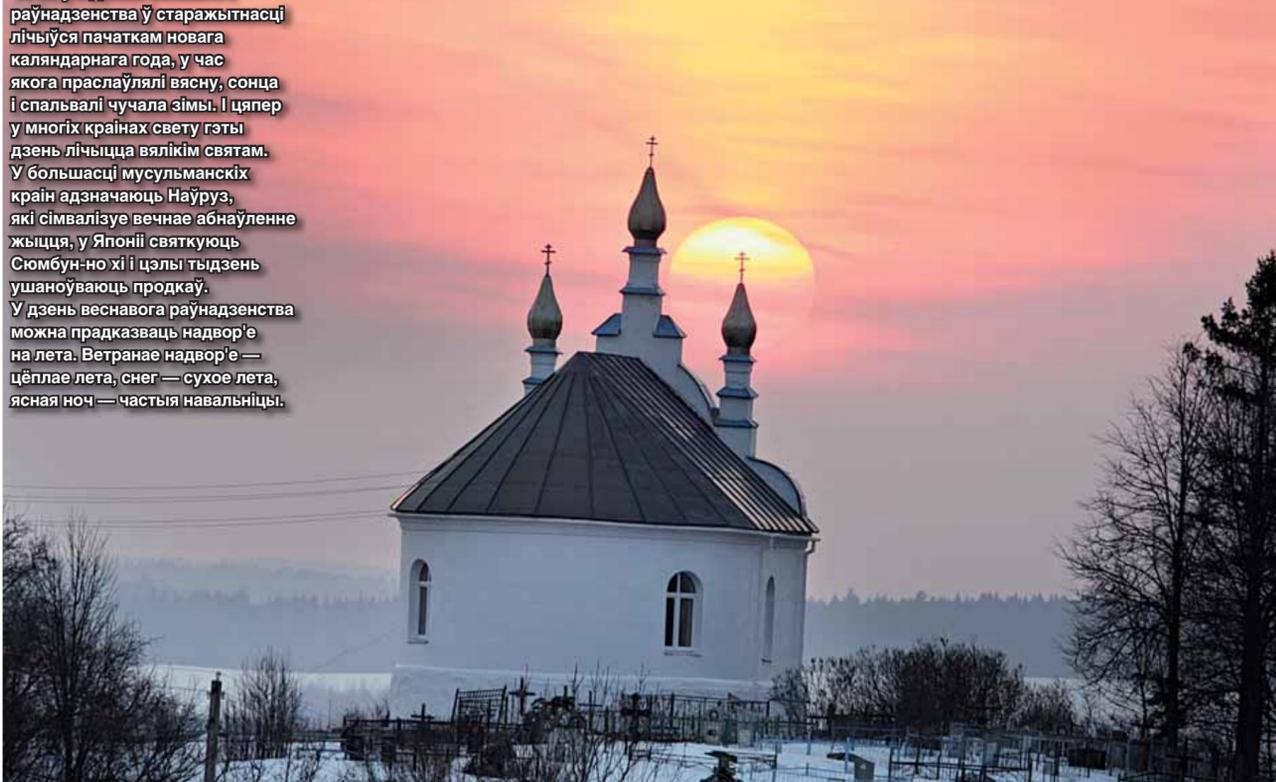
Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта, Патрыярха Экзарха ўсёе Беларусі з 77-годдзем.

«З пачатку Вашага архіерэйскага служэння на беларускай зямлі назіраецца сапраўдны росквіт праваслаўнай культуры: адраджаюцца храмы і манастыры, развіваецца духоўная адукацыя, пашырэння працы сацыяльнага служэння Царквы», — гаворыцца ў віншаванні. «Падзвіжніцтвае духоўнае служэнне, мудрасць і жыццёвы досвед прынёслі Вам аўтарытэт у праваслаўным свеце. Перакананы, што Вы яшчэ доўгія гады будзеце працаваць на карысць Беларусі і хрысціянскай веры». Аляксандр Лукашэнка пажадаў Мітрапаліту Філарэту здароўя, многіх і плённых гадоў жыцця, радасці і аптымізму.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Астранамічная вясна наступіла ў Беларусі 20 сакавіка ў 8 гадзін 14 мінут. Дзень веснавага раўнадзенства ў старажытнасці лічыўся пачаткам новага каляндарнага года, у час якога праслаўлялі вясну, сонца і спальвалі чучала зімы. І цяпер у многіх краінах свету гэты дзень лічыцца вялікім святам. У большасці мусульманскіх краін адзначаюць Наўруз, які сімвалізуе вечнае абнаўленне жыцця, у Японіі святкуюць Сямбун-но хі і цэлы тыдзень ушаноўваюць продкаў. У дзень веснавага раўнадзенства можна прадказваць надвор'е на лета. Ветранае надвор'е — цёплае лета, снег — сухое лета, ясная ноч — частыя навальніцы.

НА ШАЛЯХ РОЎНАСЦІ ДНЯ І НОЧЫ

ЦЫТАТА ДНЯ

Намеснік міністра гандлю Беларусі Ірына НАРКЕВІЧ:

«Палова тых, хто аказвае паслугі на рамонце аўтамабіляў, займаюцца цэнявым бізнэсам — СТА месяцаў у прыватных гаражах. Калі чалавек дадае сваю машыну ў нейкі гараж ці падвал — бяспеку яму ніхто не гарантуе».

Курсы замежных валют, устаноўлены НБ РБ з 21.03.2012 г.

Долар ЗША	8020,00 ▲
Еўра	10610,00 ▲
Рас. руб.	275,00 ▲
Укр. грыўня	999,19 ▲

НАДВОР'Е СЁННЯ	Брэст +12°
Віцебск	+5°
Гомель	+9°
Гродна	+8°
Магілёў	+6°
Мінск	+8°

■ Прамая лінія

НАПЯРЭДАДНІ ЛЕТА ЗАДАЕМ ПЫТАННІ ПРА ВОДПУСК

20 сакавіка адбылася online-канферэнцыя і прамая тэлефонная лінія намесніка міністра працы і сацыяльнай абароны Беларусі Гара Старавойтава на тэму «Парадак прадастаўлення і складвання працоўных і сацыяльных водпуску». На вышыні пытанняў разам з намеснікам міністра адказалі спецыялісты юрыдычнага ўпраўлення Міністэрства працы і сацыяльнай абароны.

Леанід ДРАЗДОЎ, Мінск: Якім катэгорыям работнікаў наймальнік абавязаны прадаставіць працоўны водпуск у зручны для іх час?

Начальнік юрыдычнага ўпраўлення Мінпрацы і сацыяльнай абароны Валлянціна МАСЛОЎСКАЯ: У адпаведнасці з ч. 4 арт. 168 Працоўнага кодэкса (ПК) пры складанні графіка працоўных адпачынаў наймальнік абавязаны запланаваць водпуск па жаданні работніка ў летні або іншы зручны час:

- 1) асобам, маладзейшым за 18 гадоў;
- 2) ветэранам Вялікай Айчыннай вайны і ветэранам баювых дзеянняў на тэрыторыі іншых дзяржаў;
- 3) жанчынам, якія маюць двух і больш дзяцей ва ўзросце да 14 гадоў або дзіця-інваліда ва ўзросце да 18 гадоў;
- 4) работнікам, якія захавалі і перанеслі прамяжнёвую хваробу, выкліканую наступствамі катастрофы на ЧАЭС, іншых радыяцыйных аварыяў;
- 5) работнікам, якія з'яўляюцца інвалідамі,

у дачыненні да якіх устаноўлена прычынная сувязь калецтва або захворвання, якія прывялі да інваліднасці, з катастрофай на ЧАЭС;

6) удзельнікам ліквідацыі наступстваў катастрофы на ЧАЭС;

7) работнікам, эвакуаваным, адселеным або тым, хто самастойна выехаў з тэрыторыі радыяактыўнага забруджвання, з зоны эвакуацыі (адчужэння), зоны першачарговага адсялення і зоны наступнага адсялення (за выключэннем тых, хто прыбыў у названыя зоны пасля 1 студзеня 1990 года);

8) донарам, якім выдадзены знакі «Ганаровы донор Рэспублікі Беларусь», «Ганаровы донор СССР», «Ганаровы донор таварыства Чырвонага Крыжа БССР»;

9) у іншых выпадках, прадугледжаных калектыўным або працоўным дагаворам.

Уладзімір ІВАНОЎСКІ, Гомель: Ці можна перанесці працоўны водпуск на наступны працоўны год па ініцыятыве наймальніка або работніка?

Намеснік начальніка юрыдычнага ўпраўлення Мінпрацы і сацыяльнай абароны Іна СЕЛІВОН: Перанос часткі працоўнага водпуску на наступны працоўны год магчымы:

- 1) у выключных выпадках па ініцыятыве наймальніка са згоды работніка (арт. 170 ПК);
- 2) у выпадку адклікання работніка з працоўнага водпуску па ініцыятыве наймальніка са згоды работніка. Пры гэтым работнік павінен выкарыстаць у бягучым працоўным годзе не менш за 14 календарных дзён.

Работнікі прадпрыемства, Мінская вобласць: Наш наймальнік з-за адсутнасці паставак камплектных частак збіраецца адправіць калектыв прадпрыемства ў адпачынак. Ці патрабуецца наша згода, ці захоўваецца заробатная плата за гэты час, і на які перыяд ён можа адправіць нас у водпуск?

Кансультант аддзела працоўнага заканадаўства юрыдычнага ўпраўлення Мінпрацы і сацыяльнай абароны Таццяна РАХУБА: У гэтай сітуацыі гаворка ідзе аб прастоі. Наймальнік мае права абвясціць прастой, пад якім разумеецца часова адсутнасць працы (тэрмінам не больш за шэсць месяцаў) па прычыне вытворчага або эканамічнага характару. Пры прастоі не па віне работніка заробатная плата не можа быць ніжэйшай за дзве траціны ўстаноўленай яму тэрыфнай стаўкі (акладу). Акрамя таго, наймальнік, у адпаведнасці з арт. 191 Працоўнага кодэкса, пры неабходнасці часовага прыпынення работ або часовага змянення іх аб'ёму мае права са згоды работніка (работнікаў) даць яму (ім) адпачынак (водпуск) без захавання або з частковым захаваннем заробатнай платы, калі іншае не прадугледжана калектыўным дагаворам, пагадненнем. Такім чынам, толькі са згоды работнікаў наймальнік мае права адправіць іх у сацыяльны водпуск без захавання заробатнай платы або з неапраўданым захаваннем у памеры, вызначаным бакамі. Перыяд такога водпуску па працягласці заканадаўствам не абмежаваны.

■ Добрая навіна

РОДНАЯ МОВА ВЯРТАЕЦЦА Ў БЕЛАРУСКІЯ ШКОЛЫ

Пра намер перавесці выкладанне двух школьных прадметаў — гісторыі Беларусі і геаграфіі Беларусі — на беларускую мову паведаміў журналіст «Звязды» міністр адукацыі нашай краіны Сяргей МАСКЕВІЧ:

— Такая задача ўжо пастаўлена і мы будзем імкнуцца да таго, каб ужо з новага навучальнага года беларуская мова вярнулася на ўрокі па гісторыі і геаграфіі роднага краю.

Трэба нагадаць, што пераход на выкладанне гісторыі Беларусі на рускую мову адбыўся ў 2006 годзе. Хоць афіцыйна права, на якой мове вывучаць гісторыю Беларусі (рускай або беларускай), было прадастаўлена вучням рускамоўных школ, у вельмі хуткім часе беларуская мова амаль цалкам знікла з урокаў гісторыі ў гэтых школах. А беларускамоўныя падручнікі былі замененыя новымі. Арганізатары цэнтралізаванага тэсціравання заўважылі, што, пачынаючы з 2007 года, колькасць ахвотнікаў здаваць тэст па гісторыі Беларусі на роднай мове з кожным годам змяншалася. І летась цэнтралізаванае тэсціраванне па гісторыі Беларусі пісалі на беларускай мове толькі каля 33% з тых, хто зарэгістраваўся на гэтую дысцыпліну. З кожным годам працягвала змяншацца і колькасць абтэстуантаў, якія на абавязковым экзамене па дзяржаўнай мове з дзвюх моў выбралі беларускую. У 2011 годзе рускую мову пажадалі здаваць падчас ЦТ больш як 96 тысяч чалавек, а на беларускую мову зарэгістраваліся толькі крыху больш як 53 тысячы абтэстуантаў.

На іншых дысцыплінах цэнтралізаванага тэсціравання колькасць тых, хто пажадаў здаваць экзамен на беларускай мове, увогуле выглядала больш чым сціпла: па геаграфіі — 5,2%, матэматыцы — 6,2%, фізіцы — 5,6%, хіміі — 5,5%, біялогіі — 7,2%, сусветнай гісторыі — каля 8,7%, грамадазнаўства — 2,5%. Можна меркаваць, што гэта статыстыка адлюстроўвае рэальную сітуацыю з колькасцю вучняў, якія навукаюцца сёння ў рускамоўных і беларускамоўных школах.

Міністр адукацыі таксама запэўніў, што пры скарачэнні гуманітарнага блока дысцыплін у ВНУ, неабходнасць якога звязана са скарачэннем тэрмінаў падрыхтоўкі спецыялістаў з вышэйшай адукацыі, пад скарачэннем не трапіць курс «Беларуская мова. Прафесійная лексіка». І дадаў, што выкладанне гісторыі Беларусі таксама будзе весціся на беларускай мове.

Надзея НІКАЛАЕВА

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

РАСІЯ ПРЫПЫНЯЕ ЎВОЗ ЖЫВЁЛЫ З ЕЎРАСАЮЗА

Расельгаснагляд з 20 сакавіка часова прыпыніў імпарт жывых свіней, а таксама буйной і дробнай рагатай жывёлы з Еўрасаюза. Гэтую меру Расельгаснагляд распачаў з-за шматлікіх успышак у краінах ЕС захворвання, выкліканага вірусам Шмаленберга, і шырокім распаўсюджваннем іншага віруснага захворвання — блютангу. Абодва вірусы вельмі небяспечныя для жывёлагадоўлі. Таксама ведамаснае распараджэнне звязана з адсутнасцю належнага кантролю за бяспекай з боку кампетэнтных службаў Еўракамісіі, адзначылі ў службе. Уводзяцца абмежаваныя ў дачыненні да таварных жывёл (гэта значыць, якія ідуць на мяса). Магчымаць ўвозу племянных жывёл пры ўзмоцненым ветэрынарным кантролі захоўваецца.

ІРАК АДЗНАЧЫЎ ДЗЯВЯТУЮ ГАДАВІНУ АМЕРЫКАНСКАГА ЎВАРВАННЯ СЕРЫЯЙ ТЭРАКТАЎ

Па розных ацэнках, каля 40 чалавек загінула, больш за 180 параненыя. Між тым эксперты адзначаюць, што за мінулыя з пачатку ваеннай аперацыі дзевяць гадоў становішча ў Іраку па-ранейшаму застаецца вельмі нестабільным — не дапомаг нават вывад войскаў ЗША. Краіна рызыкуе скаціцца да грамадзянскай вайны.

ЕС ПАВІНЕН КАМПЕНСАВАЦЬ ЛАТВІ МІНІМУМ 1 МЛРД ЕЎРА ЗА САНКЦЫІ СУПРАЦІ БЕЛАРУСІ

Калі Еўрапейскі саюз хоча ўвесці эканамічныя санкцыі супраць Беларусі, то ён павінен кампенсаваць Латвію непазбежную шкоду. Гаворка можа ісці аб які мінімум 1 млрд еўра, лічыць экс-палітык, кіраўнік Таварыства падтрымкі эканамічных сувязяў Латвіі і Беларусі Альфрэд Чапаніс, паведамляе Delfi. Які раслімачы спадар Чапаніс выданню Dienas Bizness, эканамічным санкцыям можа паўплываць на экспарт і імпарт, а таксама на розныя віды транзітнага бізнэсу. У сувязі з гэтым Латвія мае права дамагацца кампенсацыі. Альфрэд Чапаніс таксама мяркуе, што Латвія можа патрабаваць ад Бруселя больш, чым мільярд еўра, паколькі Беларусь можа ўвесці ў адказ санкцыі.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

НАЙВЫШЭЙШЫ ЎЗРОВЕНЬ ТЭРАРЫСТЫЧНАЙ НЕБЯСПЕКІ АБВЕШЧАНЫ Ў ФРАНЦЫІ

Прэзідэнт Францыі Нікаля Сарказі абвясціў на поўдні краіны максімальны — «пунсовы» — узровень тэрарыстычнай пагрозы. Такое рашэнне было прынята ў сувязі з забойствам трох вучняў і настаўніка яўрэйскай школы ў найбуйнейшым горадзе рэгіёна Тулузе, паведамляюць інфармагенцыі.

Сарказі паведаміў, што вайскоўцы, застрэленыя раней на поўдні Францыі, а таксама вучні і выкладчыкі яўрэйскай школы, што загінулі падчас стральбы ў Тулузе, былі забіты адным і тым жа чалавечам. Ён адзначыў, што следчыя пакуль не ўстанавілі матывы злачынства, але, прымаючы пад увагу, што дзеці і выкладчыкі былі яўрэямі, здаецца і з даводным, што злачынцам кіравалі антысэміцкія матывы.

КОРАТКА

У Беларусі пачалося абследаванне па ацэнцы становішча дзяцей і жанчын. У мэтах маніторынгу прагрэсу ў палітычным становішча дзяцей і жанчын Дзіцячы фонд ААН (ЮНІСЕФ) распачаваў міжнародную праграму абследавання на ўзроўні дамашніх гаспадарак — многіхдыктарнае кластарнае абследаванне (MICS). Інфармацыя, атрыманая ў ходзе апытання, атрыманая ў ходзе апытання, строга канфідэнцыйнага характару і будзе выкарыстана органамі дзяржаўнай адукацыі толькі ў абагульненым выглядзе для разліку статыстычных паказчыкаў. Ніякім іншым органам дзяржаўнага кіравання або іншым карыстальнікам персанальныя звесткі прадастаўляцца не будуць, запэўнілі ў Белстаце. Вынікі абследавання дапомагуць вызначыць прыярытэты задачы краіны ў галіне сацыяльнага развіцця.

У краіне распачаўся веснавы сезон палявання на глушца і цецерука. Здабываць гэтых птушак можна з 20 сакавіка. Паляванне на самоў глушца і цецерука дазваляецца на таках з 3 гадзін ночы да 9 гадзін раніцы і толькі па разавых дазваленнях і абавязковым суправаджэнні рабятніка карыстальніка паляўнічых угоддзям. На самоў глушца на таках можна паляваць з падыходу і з засады, на самоў цецерука — на таках толькі з засады.

ЯК НЕ ПЕРАБЛЫТАЦЬ СВАЁ ШЧАСЦЕ З ЧУЖЫМ?

Дар'я Жамчужнікава, настаўніца англійскай мовы:

— Для гэтага трэба ведаць, чаго ты хочаш. Акрамя таго, дасягаць нейкіх мэт, не ідучы па галовах, не забываючы, што побач з табою заўсёды хтосьці ёсць. А ў тых, хто побач, таксама ж ёсць свае мэты. Пажадана, каб твае мэты і мэты іншых людзей не супярэчылі прынцыпова адны адным. Толькі тады ты не згубіш і не прагледзіш менавіта сваё шчасце.

Адам Глобус, літаратар:

— Трэба сьме менш любіць. Карысна навуцкага радавацка чужым поспехам. Увогуле, зайздрасць адмірае. З узростам. Усе калі-небудзь прыходзяць да той думкі, што не варта жадаць зашмат. З часам людзі перастаюць хацець таго, што ім зусім не патрэбна, — і знаходзяць сваё шчасце.

Аксана Смярэнка, намеснік начальніка ўпраўлення па ахове гісторыка-культурнай спадчыны і рэстаўрацыі Міністэрства культуры Беларусі:

— Мне здаецца, што кожны чалавек у любым выпадку робіць усё выключна толькі для сябе. Таму, на маю думку, немагчыма пераблытаць сваё шчасце з чужым. Нават калі ты робіш нешта добрае кама-небудзь іншаму — гэта ўсё роўна тваё шчасце. Проста хтосьці ўмее рабіць сябе шчаслівым, а хтосьці — не. Рабіце шчаслівым іншых — і будзеце шчаслівымі самі.

Пацкавіўся Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

ПРАЕКТ ДАГАВОРА АБ ПЕРАЎТВАРЭННІ ЕЎРАЗЭС БУДЗЕ ДАПРАЦАВАНЫ

Праект дагавора аб пераўтварэнні Еўразійскага эканамічнага супольнцтва ў новае інтэграцыйнае аб’яднанне будзе дапрацаваны. Аднаведнае рашэнне прынята 19 сакавіка ў Маскве на пасяджэнні Міждзяржаўнага савета ЕўРАЗЭС/Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета, у якім прыняў удзел Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, паведамлілі БЕЛТА ў прэс-службе беларускага Лідара.

Акрамя кіраўнікоў дзяржаў — членаў ЕўРАЗЭС (Расія, Беларусь, Казахстан, Кыргызстан, Таджыкістан), на саміт таксама прыбылі лідары дзяржаў-наглядальнікаў пры Супольніцтве (Арменія, Малдова, Украіна).

Прэзідэнты абмеркавалі далейшае ўзаемадзейне дзяржаў інтэграцыйнага аб’яднання ва ўмовах стварэння і развіцця Адзінай эканамічнай прасторы Беларусі, Расіі і Казахстана. Асноўнай тэмай парадку дня стала абмеркаванне праекта Дагавора аб пераўтварэнні ЕўРАЗЭС і фарміраванні на яго аснове новага інтэграцыйнага аб’яднання. Рашэнне аб гэтым было прынята на папярэднім саміце ЕўРАЗЭС 19 снежня 2011 года.

Разам з тым дыскусія ў ходзе пасяджэння Міждзяржсавета ЕўРАЗЭС паказала, што пытанне патрабуе дапрацоўкі. Беларускі бок, паводле слоў члена дэлегацыі віцэ-прэм’ера Сяргея Румаса, быў гатовы падпісаць дагавор, але ён не быў падтрыманы іншымі ўдзельнікамі Супольніцтва. Кіраўнікі дзяржаў даручылі ўрадам падрыхтаваць новыя прапановы. Па выніках пасяджэння падпісана Рашэнне Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета «Аб ходзе работы над праектам Дагавора аб пераўтварэнні Еўразійскага эканамічнага супольнцтва».

Прэзідэнты таксама разгледзелі пытанні пачатку работы Еўразійскай эканамічнай камісіі, уніфікацыі пашпартна-візавага кантролю ў дзяржавах — членах Мылтнага саюза. Па выніках абмеркавання падпісана адпаведных дакументаў: рашэнні Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета «Аб пачатку работы Еўразійскай эканамічнай камісіі» і «Аб ходзе работы над выкананнем Рашэння № 70 кіраўнікоў дзяржаў ад 9 снежня 2010 года «Аб уніфікацыі пашпартна-візавага кантролю ў дзяржавах — членах Мылтнага саюза».

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ПРЫНЯЎ УДЗЕЛ У НЕФАРМАЛЬНЫМ СНЕДАННІ АД ІМЯ ДЗМІТРЫЯ МЯДЗВЕДЗЕВА

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка прыняў удзел у нефармальным снеданні ад імя Прэзідэнта Расіі Дзмітрыя Мядзведзева, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

На мерапрыемстве прысутнічалі кіраўнікі дзяржаў — членаў Еўразійскага эканамічнага супольніцтва, а таксама лідары краін-наглядальніц (Украіна, Арменія, Малдова). Удзел у нефармальным снеданні таксама прыняў прэм’ер-міністр Расіі Уладзімір Пуцін.

Таксама Аляксандр Лукашэнка сустрэўся з жонкай першага Прэзідэнта Расіі Нاینай Ельцынай. Кіраўнік беларускай дзяржавы яшчэ раз павіншаваў Нاینу Ельцыну з юбілеем, які яна нядаўна адзначыла.

Надвор’е

У НЯДЗЕЛЮ ПАХАЛАДАЕ, А КРАСАВІК ПАВІНЕН БЫЦЬ ЦЁПЛЫМ

Наша выданне ўжо паведамляла, што ў пятніцу і суботу на тэрыторыі Беларусі будзе даволі цёпла, аднак у сакавіку надвор’е вельмі зменлівае. Як паведаміла рэдакцыя начальнік аддзела метэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідраметцэнтра Мінпрыроды Святлана Рыбакова, ужо ў нядзелю чакаецца чарговае пагаршэнне надвор’я.

Сур’ёзны цыклон прынясе да нас ападыкі ў выглядзе мокрага снегу і дажджу. Тэмпература зноў панізіцца. Удзень у нядзелю чакаецца ўжо толькі 1—8 цяпла, месцамі на поўдні да плюс 9 градусаў. Холад прагназуецца і ў панядзелак, калі ўначы будзе нават невялікі мароз. Аднак хвалі холаду і цяпла вясной чаргуюцца даволі часта.

Ужо ў сярэдзіне наступнага тыдня ў Беларусі завітае наступная хваля цяпла. Тады антыцыклон з боку Заходняй Еўропы прынясе да нас сонечнае надвор’е. Ападкаў ужо не будзе, а сярэдняя дзённая тэмпература паветра павялічыцца да 8—15 градусаў, уначы таксама стане вышэй за нуль. Згодна з папярэднімі прагнозамі, напрыканцы сакавіка зноў чакаецца пахаладанне. Удзень тады будзе толькі плюс 2—10, на паўднёвым захадзе да 12—14 цяпла; уначы каля нуля, а месцамі, пры правясненнях, да мінус 3—6 градусаў. Праўда, сіноптыкі адзначаюць, што і такое паніжэнне тэмпературы ўлічваецца ў кліматычную норму.

Большасць нашых чытачоў цікавіць пытанне аб тым, якім будзе сёлета красавік. Святлана Рыбакова адзначае, што прагнозы надвор’я на месяц складаюцца на падставе разлікаў лічбавых мадэляў. Толькі 30 нацыянальных метааслужбаў у свеце складаюць такія доўгатэрміновыя прагнозы. Аднак звычайна яны апраўдваюцца толькі прыкладна на 65—75 працэнтаў. На гэты раз прагноз надвор’я на красавік быў падрыхтаваны айчынным гідраметцэнтрам у эксперыментальным парадку на падставе лічбавых мадэляў гідраметцэнтра Расіі і інфармацый Паўночна-еўразійскага кліматычнага цэнтра. Паводле гэтага папярэдняга прагнозу, сярэднямесячная тэмпература паветра ў красавіку чакаецца каля кліматычнай нормы, а колькасць ападкаў — у межах сярэдніх паказчыкаў (прыкладна 44 мм).

Святлана Рыбакова адзначае, што пакуль нейкіх анамальных сінаптычных з’яў на красавік не прагназуецца. Акрамя таго, існуе доўгатэрміновы прагноз, які складзены гідраметцэнтрам Расіі па Мінску. Згодна з гэтым прагнозам, пачатак красавіка будзе амаль без ападкаў, тэмпература паветра ўначы каля 0, удзень — 8—13 цяпла. Увогуле першая палова красавіка чакаецца даволі цёплай, толькі ў пачатку трэцяй дэкады магчымае паніжэнне тэмпературы і ападыкі ў выглядзе мокрага снегу і дажджу. Прагназуецца, што такое пахаладанне будзе кароткачасовым і працягнецца не больш як двое сутак.

Сяргей КУРКАЧ.

МОЦНАЙ ПАВОДКІ СЁЛЕТА НЕ БУДЗЕ

Не вельмі хуткае павелічэнне сярэднсутачных тэмператур і адсутнасць сур’ёзных ападкаў спрыяе сёлета спакойным развіццю веснавой паводкі, паведаміла рэдакцыя начальнік аддзела гідралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідраметцэнтра Марына Нагібіна.

На большасці рэк краіны цяпер назіраецца рост узроўню вады з сутачнай інтэнсіўнасцю ад 1 да 50 сантыметраў.

У мінулыя суткі крыгалом назаіраў на рацэ Прыпяць у раёне Петрыкава і Нараўлі, на рацэ Вілія каля вёскі Міхалішкі. Ледастаў таўшчыняй да 42 см захоўваецца яшчэ на Заходняй Дзвіне, Дняпры, Сожы і Бярэзіне на участку Беразіно — Светлагорск. Назначана выйшла вада на пойму на рэках Нёман (каля вёскі Беліца), на Віліі (в. Сцешыца), Бярэзіне (г. Беразіно і г. Светлагорск), Свіслачы (в. Церабуты), Прыпяці (в. Чэрнічы), Стыр (в. Лалаціна), Случ (в. Ленін) і на Пічцы каля вёскі Лучычы.

У бліжэйшыя дні рост узроўню вады на рэках захаваецца і павялічыцца яго інтэнсіўнасць. У сувязі з гэтым на рацэ Сож каля г. Слаўгарад вада выйдзе на пойму.

Спецыялісты прагназуюць, што сёлета максімальны ўзровень вады падчас веснавой паводкі будзе блізка да сярэдніх шматгадовых паказчыкаў і нават ніжэйшы за іх прыкладна на 20—140 сантыметраў.

Сяргей ПАЛІНІН.

«ЗАЧАПЛА» ФЕРМЫ І ПТУШНІКІ

У Мінскай вобласці падчас праходжання моцнага ветру было паршана электразабеспячэнне ў 187 населеных пунктах, аб’ясточна 460 трансфарматарных падстанцый.

— Вечер пашкодіў будаўнічых канструкцыі 6 жылых дамоў, 3 вытворчых будынкаў, 59 сельскагаспадарчых будынкаў, у тым ліку 23 фермы, — расказаў «Звяздзе» галоўны спецыяліст цэнтра прапаганды і навучання пры Мінскім абласным упраўленні МНС Аляксей Рак. — Напрыклад, з будынкаў птушнікаў, якія належаць птушкафабрыцы «Колас» Стаўбцоўскага раёна, сарвала 135 лістоў шчыферу. У Крупскім раёне пашкоділі дахі неаснавадзі і пабудовы райаграсэрвісу, а таксама жылы дом у вёсцы Куты. У Пухавіцкім раёне пацярпелі сельскагаспадарчыя пабудовы шэрагу прадпрыемстваў. На лівядзіцы наступстваў удару стыхіі задыявілічна каля паўстотні адзінак тэхнікі, больш за 140 чалавек.

Сяргей РАСОЛЬКА.

НАПЯРЭДАДНІ ЛЕТА ЗАДАЕМ ПЫТАННІ ПРА ВОДПУСК

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Ганна Вяргейчы, Мінская вобласць: Я была прынята на працу 20.12.2011 г. З 02.04.2012 г. прашу даць частку працоўнага водпуску на 7 календарных дзён. Наймальнік згодны на прадастаўленне часткі працоўнага водпуску, але працягласцю 14 календарных дзён. Ці можа наймальнік даць мне 7 календарных дзён працоўнага водпуску раней, чым я адрацоўю 6 месяцаў?

Намеснік начальніка юрыдычнага ўпраўлення Мінпрацы і сацабароны Іна Селівон: Працоўны водпуск (асноўны і дадатковы) за першы працоўны год прадастаўляецца не раней чым праз 6 месяцаў працы ў наймальніка, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных арт. 166 Працоўнага кодэкса (дзе ўказана, што пэўным катэгорыям работнікаў наймальнік абавязаны прадаставіць па іх жаданні працоўны водпуск поўнай працягласці да заканчэння 6 месяцаў працы). У іншых выпадках у наймальніка ёсць права да заканчэння 6 месяцаў працы прадастаўляць працоўны водпуск прапарцыянальна ад працаванай частцы працоўнага года, але не менш за 14 календарных дзён. Такім чынам, наймальнік можа (але не абавязаны) прадаставіць работніку, які адрацоўваў у яго менш за 6 месяцаў, частку працоўнага водпуску працягласцю не менш за 14 календарных дзён.

Смірніцкая Д.Я., Маладзечна: Ці мае права наймальнік адклікаць з водпуску работніка супраць яго жадання?

Намеснік начальніка юрыдычнага ўпраўлення Мінпрацы і сацабароны Іна Селівон: Без згоды работніка наймальнік не мае права адклікаць работніка з водпуску.

Я. Нікалайчук, Пінск: Ці абавязаны наймальнік прадастаўляць сацыяльны водпуск у сувязі з навучаннем без захавання заробатнай платы работніку, які атрымлівае другую вышэйшую адукацыю завонач?

Іна Селівон: У адпаведнасці з арт. 214 ПК работніку, які атрымлівае другую вышэйшую адукацыю, наймальнік не абавязаны, але можа прадаставіць сацыяльны водпуск без захавання заробатнай платы.

Алена Краўцова, Гродна: Скажыце, калі ласка, чаму на адных падпр’емствах да водпуску выплачаюць па 1-3 аклады, а на іншых — нічога? Ці не плануецца ўрэгуляваць гэтае пытанне заканадаўча?

Іна Селівон: Такое становішча абумоўлена тым, што ў адпаведнасці з арт. 182 ПК толькі ў выпадках, прадугледжаных заканадаўствам, калектыўным дагаворам, пагадненнем, працоўным дагаворам, наймальнік абавязаны пры прадастаўленні працоўнага водпуску (а пры падзеле яго на часткі — пры прадастаўленні найбольшай часткі водпуску) рабіць работніку аднаразовую выплату на аздараўленне ў памеры, які вызначаецца заканадаўствам, калектыўным дагаворам, пагадненнем, працоўным дагаворам.

Вольга Арцішэўская, Мінск: Працуючы студэнткам завочных аддзяленняў даводзіцца браць адпачынак за свой кошт па месцы працы для здачы эк-

ЗАПУСЦІЦЬ МЕХАΝІЗМ СУМЛЕННЯ

Прапанавалі ўдзельнікі «круглага стала» «Рэлігійны фактар нацыянальнай беспякі Рэспублікі Беларусь», які прайшоў у бібліятэцы Нацыянальнай акадэміі навук. Сваімі думкамі дзеляліся навукоўцы, прадстаўнікі духавенства і грамадскіх арганізацый. Які адзначыў у прывітальным слове епіскап Барысаўскі Вяніямін, вікарый Мінскай епархіі, усіх удзельнікаў пасяджэння аб’ядноўвае «неабягнкая-васць да лёсаў нашай Айчыны, нашага народа».

У час сустрэчы абмяркоўваліся такія прагнозы, прапісаныя ў Канцэпцыі нацыянальнай беспякі РБ, які змена шкалы жыццёвых каштоўнасцяў маладога пакалення ў бок зніжэння ўзроўню патрыятызму і традыцыйных маральных каштоўнасцяў, а таксама функцыянаванне сектанскіх і псеўдарэлігійных груп.

Уздзімаліся і праблемы сям’і. Па сутнасці, рост колькасці сацыяльных сірот і праблемы адзіночнай старасці з’яўляюцца наступствамі страты духоўнасці.

Старшыня праўлення міжнароднага дабрачыннага фонду «Сям’я — Яднанне —

заменацыйнай сесіі або траціць на сесію працоўны водпуск. Ці законнае гэта патрабаванне наймальніка? У якіх выпадках магчымае захаванне заробатнай платы за студэнтам-завочнікам падчас сесіі?

Намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Беларусі Ігар Старавойтаў: Тэрміны прадастаўлення працоўных водпускаяў работнікаў вызначаюцца графікам працоўных водпускаяў, а пры яго адсутнасці — пагадненнем паміж работнікамі і наймальнікам. Шэраг студэнтаў, якія працуюць, выкарыстоўваюць працоўны водпуск (частку водпуску) у перыяд экзаменацыйнай сесіі, паколькі наймальнік не абавязаны прадастаўляць ім сацыяльны водпуск з захаваннем заробатнай платы ў сувязі з навучаннем.

Так, у адпаведнасці з абзацам 1 арт. 214 ПК наймальнік абавязаны прадаставіць вучэбны водпуск з захаваннем заробатнай платы работнікам, якія паспяхова навучаюцца ва ўстановах, якія забяспечваюць атрыманне сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі, на вярхоўнай або завочнай форме атрымання адукацыі, пры атрымнанні першай вышэйшай адукацыі пры наўнаўсці наступных умоў:

— накіравання (заяўкі) наймальніка, дагавора на падрыхтоўку спецыялістаў;

— падстаў прадастаўлення і аплаты навучальных водпускаяў, прадугледжаных у калектыўным або працоўным дагаворы.

Падрыхтавала Святлана БУСЬКО.

НАША ДАВЕДКА
Водпуск падзяляецца на працоўны і сацыяльны.
Да працоўных адносяцца асноўны водпуск і дадатковыя водпускі.
Працягласць асноўнага водпуску не можа быць меншай за 24 календарныя дні. Гэты мінімум гарантуецца кожнаму работніку. Пералік арганізацый і пасад, а таксама катэгорыі работнікаў за працягласцю асноўнага водпуску, большай за 24 календарныя дні, умовы прадастаўлення і канкрэтная працягласць гэтага водпуску — вызначаюцца ўрадам Рэспублікі Беларусь па ўзгадненні з Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.
Дадатковыя водпускі прадастаўляюцца толькі некаторым катэгорыям работнікаў у сувязі з асаблівымі ўмовамі або характарам працы альбо ў якасці заахвочвання за працяглую бесперапынную працу на адным прадпрыемстве. Працоўны кодэкс прадугледжвае 4 віды дадатковых водпускаяў: за работу са шкоднымі і (або) небяспечнымі ўмовамі працы і за асаблівы характар працы; за неўнармаваны працоўны дзень; за працяглы стаж працы; заахвочвальны водпуск.
Да сацыяльных водпускаяў адносяцца водпуск па цяжарнасці і родах; водпуск па доглядзе дзіцяці да дасягнення ім узросту трох гадоў; у сувязі з навучаннем; у сувязі з катастрофай на ЧАЭС; па уважлівых прычынах асабістага і сямейнага характару.

АБЗАЦ
▲ Два пешаходы сталі ахвярамі ДТЗ ноччу 19 сакавіка ў Смалевіцкім раёне. Каля 2 гадзін ночы 33-гадовы кіроўца «Фіята-Пунта» ў стане алкагольнага ап’янення на 13 км аўтамабільнай дарогі Слабада — Навадзіда ўчыніў наезд на пешаходаў — дзючат 1991 і 1992 гадоў нараджэння, якія знаходзіліся каля правага краю праезнай часткі, па ходзе руху аўтамабіля. У выніку ДТЗ пешаходы ад атрыманых траўмаў памерлі на месцы. Кіроўца з месца здарэння ўцёк, але потым быў затрыманы ў Барысаве. Ён раённы судзімы за згоны і крадзёж. За руль ён сеў у стане алкагольнага ап’янення. А «Фіят», як выявілася, узяў напракат.

▲ Партыя цытрусавых коштам В371 млн затрымана ў Віцебску. Аўтамашына МАН пад кіраваннем грамадзяніна Беларусі была спынена пры правядзенні спецыяльнага мытнага мерапрыемства. Высвятлілася, што атрымаліні 18 т гладоў, указаны ў суправаджальных дакументах, такі груз не чакае. Акрамя таго, на тавар адсутнічаў фітасанітарны дакумент. Апельсіны, мандарыны і грэйпфруты канфіскаваны.

ПОЎНЫ АБЗАЦ
▲ У Шанхаі мясцовыя ўлады вырашылі своеасабліва змагацца з транспартнымі затарамі — колькасць аўтамабіляў, якія ставяцца на ўлік, абмежавана толькі васьмі тысячамі штук у месці, і за права атрымаць нумары кіроўцы павінны змагацца. У горадзе пражывае 25 млн чалавек, узровень жыцця тут высокі, таму ўлады палічылі: хто можа дазволіць сабе машыну, той можа заплаціць і за яе рэгістрацыю. Хто атрымае правы — вырашаецца проста: хто больш заплаціць. Ахвотныя падаюць заяўкі на аўкцыён, у ходзе якога выйшляецца пераможца. Грамадзяне крытыкуюць такую практыку: атрымліваецца, што права валодаць аўтамабілем дастаецца толькі найбольш забяспечаным. Зараз сярэдні кошт пастаноўкі машыны на ўлік дасягнуў 9300 долараў ЗША.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

БЯРОЗАВІК НА ПАДЬХОДЗЕ!

Лясгасы краіны ў бліжэйшыя дні распачнуць нарыхтоўку бярозавіку, паведамлілі ў прэс-службе Міністэрства лясной гаспадаркі. Гаспадаркі ўжо падрыхтавалі неабходныя інструменты, тару і транспарт.

У паўднёвых рэгіёнах краіны ўсё лясгасы ўжо зрабілі кантрольныя падсочкі. Прыкладна праз тыдзень-другі да падсочкі далучацца і астатнія лясгасы Беларусі.

Ад перапрацоўчых кансервавых камбінатаў ужо паступілі заяўкі на 24,4 тысячы тон бярозавога соку. Найбольш буйныя аб’ёмы заказалі прадпрыемствы «Савушкін прадукт» і «Барысаўскі кансервавы завод» — каля 3 тысяч тон кожнае. Увогуле лясгасы краіны плануюць рэалізаваць не менш за 26 тысяч тон бярозавіку. Набыць сок у лясніцтвах змогуць і грамадзяне: паводле інфармацыі міністэрства, цана на яго складзе ад 600 да 1 000 рублёў за літр.

Сяргей РАСОЛЬКА

Здарэнне КАВАРНЫ САКАВІЦЫ ЛЁД

Кампанія з пяці жыхароў Рэчыцы адпачывала на беразе ракі Бярэзіны. Маладыя людзі толькі прыехалі дадому з заробкаў. Адзін, які ў значнай колькасці ўжываў спіртное, адышоў прагуляцца на тонкім лёдзе.

Лёд не вытрымаў і праламаўся — мужчына ў адзін момант знік пад вадой. Сябры на беразе дапамагчы не паспелі.. А вось двух рыбакі з Рэчыцы выратавалі ўсю ноч. Як расказалі ў Гомельскім абласным упраўленні МНС, мужчыны пакінулі лі берага аўтамабіль і пешшу па лёдзе дайшлі да аднаго з астравоў пасярод ракі — на адлегласці каля 800 метраў ад берага. Калі вечарам захацелі вярнуцца, лёд пад нагамі пачаў трэскацца. Ісці далей рыбакі не рызыкнулі: па мабільным тэлефоне выклікалі выратавальнікаў. Пасля 22 гадзін пачалася выратавальная аперацыя, але ж перашкаджалі ўмовы надвор’я: моцны вецер з дажджом. Пасля некалькіх спроб выратавальнікі вызвалілі людзей з палону лёду і вады. На світанку асобва рыбакі былі дастаўлены на бераг. Шпіталізацыя ім не спатрэбілася.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

праз інтэрнэт павучаюць равесніц, які жывць».

Акадэмік-сакратар Аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў НАН РБ, доктар гістарычных навук Аляксандр Каваленя высакароднай заяўкі справу па выхаванні маладога пакалення: «Мы павінны дапамагачь нашай моладзі фарміраваць светаагляд».

Удзельнікі «круглага стала» былі адзінымі ў думцы, што ні ў якім разе нельга скарачаць гуманітарныя дысцыпліны ў школах і ВНУ. Так, **доктар філасофскіх навук, загадчык кафедры філасофіі Інстытута падрыхтоўкі навуковых кадраў НАН Рэспублікі Беларусь Аляксей Ціспаў** заўважыў: «Калі мы не выхаваем чалавека, што атрымлімае? Хваля гламурнай бездухоўнасці захлісне нас і змые».

Вынікі сацыялагічных даследаванняў сведчаць аб тым, што менавіта на духоўнай платформе трываецца стабільная дзяржава. Паводле сацыялагічных апытанняў, каля 20 працэнтаў жыхароў краіны лічаць сябе сапраўднымі вернікамі. «Вернікі — самыя стабільныя людзі. Яны не пойдучь на дэманстрацыі, не будучь прымаць удзел у забастоўках, не возьмуць сякеры, віль. Яны стараюцца захаваць стабільнасць у грамадстве, — распавёў пра вынікі даследа-

ванняў **доктар сацыялагічных навук, дырэктар Інстытута сацыялогіі НАН Беларусі Ігар Катляроў**. — Вернікі стараюцца не пераходзіць з аднаго падпр’емства на іншае, стараюцца захаваць высокі маральна-псіхалагічны клімат. Сярод маральных каштоўнасцяў у іх на першым месцы — сям’я і вера. Пераважная большасць апытаных лічыць, што неабходна асабліваю ўвагу надаць рэлігіі, больш за 2/3 упэўнены, што рэлігія патрэбна нашай дзяржаве. 32,2% лічаць, што яна спрыяе маральнаму паліпшэнню людзей, 25,8% — што дапамагае захаваць культуру і традыцыі народа, аб’ядноўвае людзей; 22,4% — што дае чалавеку сэнсацэнне і спакой; 16,8% — дапамагае знайсці сэнс жыцця».

«Круглы стол» праводзіўся ў межах праграмы супрацоўніцтва паміж Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі і Беларускай праваслаўнай царквой. За апошнія гады адбылося некалькі дзясяткаў значных навукова-грамадскіх і духоўна-культурных мерапрыемстваў, выдзеленыя шэраг кніг, сярод якіх — грунтоўная навукова-даследчая праца «Сучасная рэлігійная сітуацыя ў Беларусі. Стан і перспектывы яе развіцця».

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

НУМАР АДЗІН — ХАНУНК-РАМБАЛЬСКАЯ!
Тэлеведучая СТВ («Вялікі сняданак», «Сталічны падрабяжанасці») Ірына Ханунік-Рамбальская стала пераможцай конкурсу прыгажосці «Mrs. Multiverse International», які праходзіў у Галандыі — у Амстэрдаме.

Гэта новы конкурс, які праходзіў упершыню, ішоў разам з конкурсам «Mrs. Multiverse Nederland». Усяго ў ім бралі удзел 35 канкурсантак. Па ўмовах конкурсу, удзельніцы прайшлі некалькі этапаму адбору: дэфіле ў нацыянальных касцюмах, затым у бікіні і, нарэшце, у вярхоўнай строях. Журы вызначыла 10 лепшых, і дзюьчаты працягнулі барацьбу за карону. Бліц-апытанне з каверзных пытанняў канчаткова ўсё вырашыла. Ірына выступала пад нумарам 11, як бачна, гэты нумар аказаўся для яе шчаслівым. Акрамя таго, яна атрымала тытул «Міс фота».

Акрамя галоўнай пераможцы Ірыны Ханунік-Рамбальскай, было яшчэ чатыры віцэ-Міс. Першай віцэ-Міс стала «Міс Харватыя», другой — «Міс Канада», трэцяй — «Міс Украіна», чацвёртай — «Міс Нігерыя».

Сяргей СТАРЫНАЎ.

ЁСЦЬ І СУД БОЖЫ…

20 сакавіка ў перыяд з апоўначы да трох гадзін ночы на 164-м кіламетры аўтадарогі мяжа Літвы — Ліда — Слонім — Быцень пablзу вёскі Русакова Слонімскага раёна загінуў малады пешаход. Кіроўца знік з месца здарэння, накіраваўся ў бок Івацвічы і цяпер ён у вышкуу, паведамляе Гродзенская абласная Дзяржаўтаінспекцыя.

У аварыі падазраецца кіроўца «Фальксвагена» — мяркуецца, жоўтага ці аранжавага колеру. Аўтамабіль мае значныя механічныя пашкоджанні, супрацоўнікам ДАІ таксама вядомы верагодны год яго выпуску. Дзяржаўтаінспекцыя звяртаецца з просьбай да тых, хто мае інфармацыю пра кіроўцу і яго машыну, патэлефанаваць па нумары 102, а самому ўдзельніку гэтай тра

АФІЦЫЙНАЯ ПУБЛІКАЦЫЯ — НА WWW.PRAVO.BY

Адзінай крыніцай афіцыйнага апублікавання **прававых актаў з 1 ліпеня стане Нацыянальны прававы інтэрнэт-партал** — дзяржаўны інфармацыйна-прававы інтэрнэт-рэсурс у галіне права і прававой інфарматызацыі.

Паводле слоў дырэктара Нацыянальнага цэнтра прававой інфармацыі **Рэспублікі Беларусь Алега КРАЎЦОВА**, апублікаванне прававых актаў у электронным выглядзе, безумоўна, мае шэраг пераваг, і найперш — зніжэнне фінансавых, арганізацыйных, тэхнічных затрат на распаўсюджванне прававых актаў, скарачэнне тэрмінаў іх апублікавання, магчымасць азнаямлення з тэкстамі ў любы час.

Такім чынам, афіцыйным апублікаваннем прававых актаў, уключаных у Нацыянальнаы рэстр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, з’яўляецца размяшчэнне іх на партале www.pravo.by. Прававыя дакументы будуць публікавацца таксама ў зборніку прававых актаў «Нацыянальны рэстр прававых актаў Рэспублікі Беларусь», афіцыйных перыядычных выданнях — газэтах «Советская Белоруссия», «Звязда», «Народная газета», «Рэспубліка» і выданнях, вызначаных мясцовымі Саветамі дэпутатаў, выканаўчымі і распарадчымі органамі. Публікацыя ў перыядыцы, праўда, будзе з’яўляцца неафіцыйнай.

Што да афіцыйнага апублікавання прававых актаў мясцовых Саветаў дэпутатаў, выканаўчым і распарадчым органам прывічана тэрытарыяльнага ўзроўню, то яно будзе ажыццяўляцца праз афіцыйны перыядычны выданні, на афіцыйных сайтах гэтых дзяржорганаў або на адрывадных старонках афіцыйных сайтаў вышэйшых дзяржорганаў.

ЗДАЙЦЕ АРСЕНАЛ ДОБРААХВОТНА

З 26 па 30 сакавіка ў Мінску пройдуць аператыўна-прафілактычныя спецыяльныя комплексныя мерапрыемствы «Арсенал» па добраахвотнай дзачы насельніцтвам зброі і боепрыпасу.

Як паведамляюць ва ўпраўленні ўнутраных спраў адміністрацыі Першамайскага раёна г. Мінска, асобы, якія добраахвотна здаюць зброю і боепрыпасы ў органы ўнутраных спраў, вызваляюцца ад адміністрацыйнай і крымінальнай адказнасці. Незалежна ад месца прахавання грамадзяне могуць звяртацца па гэтым пытанні ў Першамайскае РУОС г. Мінска па адрасе: вул. Бялінскага, 10. Тэл. 280 97 31, 280 02 02, +375 29 356 02 60.

Святлана БАРЫСЕНКА.

РЫБАКОЎ «АДРЭЗАЛА» НА ВОСТРАВЕ

Ранкам двое мужчын выправіліся на рыбакі: пехатой па лёдзе перайшлі Бярэзінку каля вёскі Гагалі і патрапілі на востраў. Увечары тым жа шляхам пайшлі назад, аднак лёд пад нагамі пачаў трэскацца, утварыліся прамывыні. Адрэзаная ад берага, рыбакі былі вымушаны вярнуцца назад на востраў.

Сігнал пра небяходнасць дапамогі паступіў у Рэчыцкі раённы аддзел па надзвычайных сітуацыях амаль у 20 гадзін. Да месца было накіравана няштатная вадалазна-выратавальная група, а таксама аператыўная група Рэчыцкага РАНС. На беразе Бярэзінкі выратавальнікі знайшлі аўтамабіль «Фольксваген Шаран», які належыў рыбакам. З дапамогай мабільнага тэлефона яны ўстанавілі кантакт з пацярпелымі, якія, як высветлілася, знаходзіліся на востраве на адлегласці каля 800 метраў ад берага. Першая спроба выратаваць рыбакоў скончылася няўдачай, паколькі была верагоднасць пашкоджання надзіманай выратавальнай лодкі лыздзімамі. На час выратавальных работ былі спынены, бо ішоў дождж, а парывы ветру дасягалі да 15 метраў за секунду. Ва ўмовах абмежаванай бачнасці існавала верагоднасць пераключвання надзіманай лодкі. Дачкаўшыся стабілізацыі ўмоў надвор’я, работнікі МЧС пераправіліся на востраў і выратавалі рыбакоў 1973 і 1954 года нараджэння. Пагрозы іх жыццю не было, стан здароўя здавальняючы.

Сяргей РАСОЛЬКА.

БРАКАНЬЕРА ЗАТРЫМАЛІ ў ПАМЕЖНАЙ ПАСЕ

Як паведаміў начальнік Глыбоцкай міжрайінспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету Аляксей Протас, у аперацыі па перапыненні незаконнага палявання былі таксама задзейнічаны сілы вайскоўцаў памежнага нарада і работнікі Пастаўскага аддзялення Беларускага таварыства паляўнічых і рыбалоўаў. Паблізу хутара Гражулі, у памежнай паселе, за браканьерскае паляванне затрымалі жыхара Пастаў. Паляўнічая зброя канфіскавана, матэрыялы справы накіраваныя ў суд.

Сяргей АЛЯКСАНДРАЎ.

ПЕРШАЯ МАЛАНКА

У Віцебску ў панядзелак вечарам прагучаў першы веснавы гром. Дождж ліў як летам падчас «сезона» дажджоў.

У выніку моцнага ветру ў Віцебскай вобласці 19—20 сакавіка было парушана электразабеспячэнне ў больш як ста населеных пунктах 13 раёнаў. Раніцай 20 сакавіка не было электрычнасці ў 46 населеных пунктах. Вечер быў такім моцным, што абваліў цагляны фронтоны прыватнага жыллага дома ў Верхнядзвінскім раёне — у вёсцы Бароўка, паведамілі ў Віцебскім абласным упраўленні па надзвычайных сітуацыях. У выніку абвалвання было пашкоджана стольнае перакрыццё ў двух пакоях. Гаспадары дома не пацярпелі. Падраздзяленні МЧС правялі работы па ачысціцы паддашкавага памяшкання ад цэгля.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ДА ВЕДАМА ДЭПУТАТА ПАЛАТЫ ПРАДСТАЎНІКОЎ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
Дзясятая сесія Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання пачне сваю работу 2 красавіка 2012 года ў 10 гадзін у зале пасяджэнняў Палаты прадстаўнікоў (Дом Урада, Авальная зала).

Рэгістрацыя дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў будзе праводзіцца 2 красавіка 2012 года з 9.00 да 9.50 у фая залы пасяджэнняў.

ЗАО «РРБ-Банк»

(месца знаходжання: г. Мінск, ул. Красноезвездная, 18) **сообщает, что 29 марта 2012 г. в 10.00 в помещении ЗАО «РРБ-Банк» по адресу: г. Мінск, ул. Красноезвездная, 18 состоится очередное Годовое Общее собрание акционеров Банка, которое собирается по инициативе Совета директоров Банка со следующей повесткой дня:**

1. Об утверждении годового отчета ЗАО «РРБ-Банк».
2. О распределении прибыли ЗАО «РРБ-Банк» за 2011 год.
3. О выплате дивидендов по результатам 2011 года.
4. Об избрании членов выборных органов ЗАО «РРБ-Банк».
5. О выплате вознаграждения Председателю и членам Совета директоров ЗАО «РРБ-Банк».
6. Об утверждении дополнительного соглашения к договору на оказание аудиторских услуг.

7. Об утверждении новой редакции Устава ЗАО «РРБ-Банк».

Форма проведения очередного Годового Общего собрания акционеров ЗАО «РРБ-Банк» — очная.

Регистр владельцев акций, имеющих право на участие в очередном Годовом Общем собрании акционеров ЗАО «РРБ-Банк», сформирован на 14.02.2012.

Регистрация лиц, имеющих право на участие в очередном Годовом Общем собрании акционеров, производится с 9.30 до 10.00 29 марта 2012 года.

Документы по вопросам повестки дня очередного Годового Общего собрания акционеров (выписка из протокола Совета Директоров, содержащая проекты решений по вопросам очередного Годового Общего собрания акционеров) предоставляются по письменному требованию акционеров ЗАО «РРБ-Банк» с 9.30 до 10.00 29 марта 2012 года по адресу: г. Мінск, улица Красноезвездная, дом 18. УНП 10036187

КПУП «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) извещает о снятии лота №18 Автомашина ГАЗ 3309 (инв. № 239) мебельный фургоном, турбодизель **открытого аукциона, проводимого 30 марта 2012 года — Продавец: Открытое акционерное общество «Мозырьдрев» по решению ОАО «Мозырьдрев»**
Дополнительная информация по телефону организатора аукциона: 8 (0232) 74 17 34, 74 89 64 и на сайте gomeloblreklama.by

У суд Рэчыцкага раёна Гомельскай вобл. паступіла заява аб прызнанні адсутнай без вестак **Лігвінай Валентынны Мікалаўны**, 28 кастрычніка 1965 года нараджэння, апошнне месца жыхарства: г. Мазыр, бульвар Странкавіцкага, д. 3, к. 7. Прасім грамадзян і родных-членых асоб, якія маюць весткі пра Лігвінаву Валентынну Мікалаўну, паведаміць іх суду Рэчыцкага раёна на працягу двух месяцаў з моманту публікацыі на адрас: г. Рэчыца, вул. Леніна, 49.

У папярэдніх падборках, якія я рабіла па падшыўках газеты «Звязда» за 1919 год, некаторыя матэрыялы пацярджалі, што ў Беларусі людзі галадалі. Наогул голод, што пачаўся ў 1918-м, зацягнуўся да 1921-га. Але, нарэшце, жыццё пачало наладжвацца. У 1922-м газета піша: «...Мы выйшлі з галоднай паласы... маем добры ўраджай, роўны 75 працэнтам даваенай прадукцыі... вёска аправілася і пачынае дыхаць... селянін выкідае на рынак хлеб і патрабуе прадукцыі».

Безумоўна, гэтаму спрыяла новая эканамічная палітыка. Яна ўплывала на развіццё гандлю і дробнага прадпрыемліцтва. На Х з’ездзе РКП (б), які праішоў у сакавіку 1921 года, абвешчана аб замене харчразвёрсткі (абавязковая здача сялянна прадуктаў у фонд дзяржавы) харчпадаткам. Дазволены свабодны гандаль, прыватная вытворчасць, арэнда.

У гэты час шмат робіцца для аднаўлення прамысловасці. Між іншым, у Беларусі гэта адбываецца ў неспрыяльных умовах. У краіне, спустошанай вайной, больш за палову буйных прадпрыемстваў наогул не працавала. Пасля Рыхжскага мірнага дагавору 1921 года, калі добрая частка Беларусі адышла да Польшчы, парушаны эканамічны сувязі. Трэба шукаць новыя рынкі збыту прадукцыі. Не хапае сыравіны і грошай, каб падмыць дзяржаўныя прадпрыемствы. Таму ў гэты час каля 300 прадпрыемстваў, пераважна дробных, здадзена ў арэнду прыватнікам. Ужо недзе праз год-паўтара на долю прыватніка прыпадала 90 працэнтаў усіх гандлёвых прадпрыемстваў і 85% тавараабароту...

Я не проста так пачала гэтую падборку з «экскурсу ў гісторыю». Вядома, можна выхапіць з падшывак «Звязды» асобныя радкі, якія «зачапілі», ці падагнаць агляды газет пад «лінію партыі», як гэта рабілі мае папярэднікі (маю на ўвазе артыкулы па гісторыі журналістыкі і гісторыі «Звязды», дзе ў асноўным распавядаецца, як газе-

ПАГЛЫБЛЕННЕ ў ГІСТОРЫЮ

1922: ЖЫЦЦЁ НАЛАДЖВАЕЦЦА

та асвятляла партыйныя з’езды, пісала пра будаўніцтва савецкай краіны). Я хачу ў газетных радках улавіць час. Таму і «пачынаю танцаваць» ад рэальнай гісторыі.

Газета пра вёску амаль не піша, большасць навін звязана з жыццём рабочых. Так, у гэты час у газету ў асноўным дасылаюць зметкі рабклары. Напэўна, гэта звязана з тым, што барацьба з непісьменствам больш актыўна і «рэзультатыўна» праводзіцца ў гарадах. І як вынік, не хапае людзей, гатовых дасылаць навіны з вёскі. Магчыма, проста не хапае людзей, гатовых пісаць не толькі пра вёску, а наогул пра жыццё рэгіёнаў. Асмелюся прывесці яшчэ адну версію. Напэўна, пакуль жыццё вёскі не такое цікавае газеце. Ад навукоўцаў мне даводзілася чуць думку, што ў савецкай краіне стаўка рабілася на рабочых — нездарма савецкі ўлады ўвесь час аперыравалі такімі словамі, як «дыктатура пралетарыяту». Рабочымі было лягчэй кіраваць: ім не было чаго губляць, а сяляне трымаліся за зямлю — уплывала на свядомасць вясцоўца было прадпрыемстваў наогул не працавала.

Прыватнікаў неўзлюблі

Нягледзячы на тое, што НЭП ужо дае свае вынікі, я не бачу на старонках газет «праасоўвання» і «ўхвалення» такой эканамічнай палітыкі. Аўтары ставяцца да яе асцярожна. У снежні 1922 года ў адным з тэкстаў Сяргея Каплана знаходжу такія радкі: «Толькі-толькі з’явіўся НЭП. Які гэта будзе звер — яшчэ не ведаюць». Я не знаходжу матэрыялаў, у якіх бы гаварылася добра пра прыватнікаў, хаця аўтары газеты пільна соцяць за імі і, як быццам, вышукваюць, да чаго прыдзецца. Яны пішуць, што ў прыватных майстэрнях брудна, што работнік працуе ў і 10 гадзін вечара, што шмат няўпунальных работнікаў — у тым ліку і непаўналетніх, за якіх не плагіцца падатак. Напрыклад, газета піша: «За апошні час на прыватных прадпрыемствах шырока развілася фіктыўнае папяровае кампан’яністава. Большасць такіх «кампан’янаў» — гэта жорстка эксплуатаемыя рабочыя, вымушаныя гаспадарамі лічыцца на паперы кампан’янамі, каб гаспадарам за іх не плагіць узносы». Газета піша, што такія рабочыя ў прыватніка вымушаны працаваць па 13-16 гадзін.

У лістападзе 1922 года ў «Звяздзе» ў артыкуле, які распавядае пра стан Беларускай прамысловасці, гаворыцца пра тое, што неабходна «трымаць з сялянскага рынку ўсё магчымае».

«Мясцовая прамысловасць можа сыграць вялікую ролю, яна выконвае буйную дзяржаўную задачу, выкаваючы з сялянства грашовыя знакі і павялічваючы таваразварот на вёсцы», —

адзначае аўтар. Між іншым, пра тое, што ў гэтыя гады пралетарыят «выкрысцоўваў» вёску, гавораць і факты. Газета піша, што вясной 1922 года прамысловасць перажыла крызіс збыту. Каб «атрымаць з сялянскага рынку ўсё магчымае», гульня вядлася не на карысць вёскі — пастаянна павялічваліся цэны на прамысловыя тавары. Асабліва востра крызіс збыту выявіўся ў 1923 годзе: прамысловыя тавары настолькі вырастаюць у цане, што сяляне проста не могуць іх купіць.

«Гарадская управа на медыцынскае, санітарнае і ветэрынарнае справу адпускала 5 працэнтаў свайго расходнага каштарыса, гарвыканкам на ўтрыманне лясчэбных устаноў — 29 працэнтаў расходнага каштарыса».

«Былая гарадская управа на ўтрыманне гарадскіх школ і на дапамогі казённым і прыватным установам, на стывендыі, бібліятэкі, пляцоўкі адпускала 6% расходнага каштарыса. Гарвыканкам на ўтрыманне школьнай сеткі, дзіцячых дамоў, пляцовак і садоў і інш. устаноў — 30% каштарыса».

Між іншым, асабліва ўвага да «медыцынскай справы» пачынае даваць свае вынікі. Газета адзначае, што ў Мінску ўжо менш рэгіструецца выпадкаў па захворванні на тиф, захворванне на дзіцячыя інфекцыі (адзёр, шаркалітына, дыфтэрыя, натуральная воспа) не пераходзіць за межы звычайных нормаў мірнага часу.

Беспрацоўных — на лясанарыхтоўкі

Як адзначаюць аўтары «Звязды»,

у гэты час беспрацоўе ў Беларусі мае сваю спецыфіку. У падшыўцы за лістапад 1922 знаходжу такія радкі: «У той час, як у іншых губернях РСФСР беспрацоўе павялічваецца за кошт згортвання вытворчасці, беспрацоўе ў Беларусі павялічваецца за кошт людзей, што прыязджаюць з іншых губерняў.

Пры азнаямленні са складам беспрацоўных відаць, што большая частка з іх немясцовыя, бежанцы, што прыязджаюць з галадаючых губерняў... у памежнай паласе... асядаюць па розных прычынах тыя, хто планавы ехаць на радзіму (у Польшчу, Літву)...

У нас вялікая колькасць кваліфікаваных працоўных, якія не змогуць атрымаць працу ні праз месяц, ні праз паўгода і нават праз больш працяглы час. Некаторыя прафесіі не могуць быць прыменены, бо няма такой вытворчасці».

Між іншым, як адзначае газета, ёсць выйсце з падобнай сітуацыі. «Лясанарыхтоўка — гэта пры дэзэных умовах — амаль адзіны і самы рэальны метада барацьбы з беспрацоўем». Менавіта такая праца ў Беларусі можа быць прапанавана двум трэцім усіх беспрацоўных.

Перавагу крытыцы

24 лістапада 1922 года газета змяшчае першую падборку матэрыялаў, якія распавядаюць пра развіццё прамысловасці Беларусі, і ў артыкуле «Дасягнутыя поспехі трэба развіваць» папярэджвае чытача: «Наша гаспадарка і гандаль будуць арганізаваныя выступаць на старонках нашай газеты штомесяц. Мы будзем старацца кожны раз аб’ектыўна адзначаць дасягненні і промахі.

Цалкам магчыма, што мы акажамся надта жорсткімі крытыкамі — мы лічым, што гэта значна лепей, чым хваліць. Лепш неадаццяніць поспех, чым яго пераацаніць».

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ

■ ЭКСЛІБРЫС «ЗВЯЗДЫ»

КАВАЛІ І МАРЫЯНЕТКІ

Алесь Бычкоўскі. «Анамалія». Фантастыка. «Галіяфы», 2012.

Фантастычны тэкст нараджаецца пры перасячэнні трох немагчымых: немагчымае месца, немагчымы час і немагчымы рэч у падкрэслена рэалістычным асяродку. Такім чынам, у кнізе Алеся Бычкоўскага нараджэнне немагчымага робіцца ўрачынасным: аўтар умее убацькаваць цуд у звычайным і будзённае ў неверагодным. Часам, праўда, здаецца, што з’яўленне серыі «Калекцыя беларускай фантастыкі» ў беларускай прасторы — падзея сама па сабе фантастычная, хоць усе творы з кнігі «Анамалія» друкаваліся ў часопісе «Маладосць».

Банальныя сумесныя вучэньні войскаў (апошесць «Анамалія» пачынаецца з яскравага эпизода армейскай руціны) прыводзяць у іншы час, і пакуль чытачы будуць суправаджаць героя ў яго выпадковым падарожжы, літаратуразнаўцы з задавальненнем зафіксуюць чарговы зварот маладых падарожнікаў аўтара да томы Валікай Айчынай вайны (мы ж памятаем недакучлівы стэрэатып «беларуская літаратура — пра вайну і вёску»). Жахі вайны ў такім кантэксце нібыта падкрэсліваюць: выратаваныя з тых умоў магчымае толькі ў фантастычных варунках.

Фантастычныя ўмовы не адмяняюць галоўнага: фізічнае удакладненне людзі з процмай імплантаў у розных частках цела, людзі, якія валодаюць найусучаснымі тэхналогіямі, заўсёды застаюцца людзьмі: яны прагнуць улады і грошай, выяўляюць бязлітаснасць да наяўных папелічнікаў і аслабелых ворагаў. Амбітныя і скавпаныя, хлуслівыя і помпільныя, людзі ніколі не стануць шчаслівымі самі, а зрабіць іх шчаслівымі прымутова таксама немагчыма. І аднае, што можна зрабіць з чалавецтвам, — гэта альбо знішчаць яго (у апавяданні «Муары Лідлу») распавядаецца, што на новых планетах ёсць нават алгарытм пакарэння хцівых прыхадзян, у якім натуральным чынам удзельнічаюць незвычайныя мясцовыя істоты), альбо адмежавацца ці нацкаваць людзей саміх на сабе («Скарпіны Даўра»), альбо пазбавіць людзей тэхнічных магчымасцяў распаўсюджваюць сваю агрэсію («Дзень імператара»).

На ўзбачыне фантастычнага кірунку гэтай кнігі знаходзяцца два апавяданні — «Ён прыйдзе апоўначы» і «Хвалі. Бязмежная пльня», якія, зрэшты, тэ, з лёгкім гумарам, то са светым сумам апавядаюць пра чалавечэе шчасце (і ншчасце). Кожны чалавек з’яўляецца адначасова і кавалём свайго лёсу, і яго марыянеткай, але можна нахатэна змеагца за жыццё або грунтоўна вытлумачаць уласную бяздзейнасць, бо, як вядома, «хвалі ўзнікаюць дзякуючы таму, што заўжды ёсць той, хто назірае зверху і шпурляе ўніз камяні»...

Аксана БЯЗЛЕПІНА

Як адзначаюць аўтары «Звязды»,

«КАБ КАНКУРЫРАВАЦЬ НА КІТАЙСКІМ РЫНКУ, ТРЭБА ПРАВODЗІЦЬ ГІБКУЮ ПАЛІТЫКУ»

«Мы адзначаем дваццацігоддзе палітыкі ўсходняга вектара, — распавядае дырэктар Рэспубліканскага інстытута кітаязнаўства імя Канфуцыя Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, загадчык кафедры мовазнаўства і краіназнаўства Усходу факультэта міжнародных адносін БДУ, прафесар Аляксандр Гардзей. — Дваццаць гадоў таму Рэспубліка Беларусь стала суверэннай дзяржавай і набыла ўсе адпаведныя атрыбуты. Расшалася шмат важных задач, звязаных з органамі дзяржаўнага кіравання — узніклі Міністэрства замежных спраў, Міністэрства знешнеэканамічных сувязяў. Ствараліся інстытуты, якія забяспечвалі супрацоўніцтва Рэспублікі Беларусь з краінамі свету. Тады былі ўсталюваныя дыпламатычныя адносіны Беларусі з Кітаем, Манголіяй, В’етнамам».

Усходні вектар — адзін са стратэгічна важных кірункаў знешнепалітычнай дзейнасці нашай дзяржавы. Таму мы вырашылі скарыстацца з такой нагоды і даведацца ў эксперта, якія вынікі атрыманы за дваццаць год і ў чым далейшае супрацоўніцтва бачыцца найбольш перспектывным?

— Аляксандр Мікалаевіч, што вам паддалася найбольш значным сярод дасягненняў у адносінах Беларусі з усходнімі краінамі?

— Самым галоўным з’яўляецца тое, што за дваццаць гадоў супрацоўніцтва Беларусі і Кітая краіны сталі стратэгічнымі партнёрамі. Так, у 1992 годзе наш тавараабарот склаўся 4 мільянаў, а ў 2010 годзе — 2 мільярд 520 мільянаў. Аднак трэба падкрэсліць, што Кітай не ўваходзіць у лік асноўных інвестараў у беларускую эканоміку.

Аднак, што Кітай добра ўсеадымаля мэты, якія ён ставіць перад сабой у супрацоўніцтве з Рэспублікай Беларусь, у той час як мы ў пэўных выпадках рэалізуем не ўсе магчымасці выгяднага супрацоўніцтва. У палітычнай сфэры ўсё зразумела: Кітай падтрымлівае нас у розных міжнародных арганізацыях, у тым ліку і ў Саветах Бяспекі ААН. Дзякуючы гэтай падтрымцы мы адчулі сувесны крызіс не так востра, як жыхары іншых краін.

— Як адбываецца наша эканамічнае супрацоўніцтва?

— Варта прыгадаць, што ў сакавіку 2009 года банк Беларусі і КНР падпісалі валютныя свопы, па якіх наша дзяржава атрымала ад Кітая 20 мільянаў юаняў — гэта 3 мільярд долараў. Адначасова наш бок пералыў у КНР 8 трлн беларускіх рублёў, таму зараз мы можам супрацоўнічаць не праз долары, а з дапамогай юаняў і беларускіх рублёў. У снежні 2009 года было падпісана рамачнае пагадненне, згодна з якім кітайскі «Эксімбанк» адкрыў Беларусь крэдытную лінію ў памеры 5 мільярд

тыя прадукты ў Кітай. Перавага нашых сыру і масла была б у тым, што яны б каштавалі значна танней, чым тыя, што прывезены з Новай Зеландыі і Аўстраліі і зараз ляжаць на паліцах крам.

Каўбасы таксама сталі з’яўляцца ў Кітаі. Я не магу пакуль сказаць, наколькі папулярны гэты прадукт, але звычайна ўсім падабаецца новае, тое, чаго раней не было.

Мне падаецца, даволі паспяхова маглі б гандляваць нашы кампаніі, якія вырабляюць шкалад і цукеркі. Доўгі час кітайцы не ўмелі вырабляць якасныя смачны шкалад, але зараз там сталі з’яўляцца заходнеўрапейскія маркі. Аднак сам нашага і іх шкаладу вельмі адрозны, таму можна было б паспрабаваць.

— Вядома, што для пашырэння нашай прысутнасці на кітайскім рынку недастаткова толькі якаснай вытворчасці. Патрэбна структура, якая каардынавала б заплыты кітайскага боку і прапановы беларускага...

— Так, мы плануем ствараць інфармацыйна-аналітычны цэнтр унутры Рэспубліканскага інстытута кітаязнаўства імя Канфуцыя БДУ. Дарэчы, сам інстытут створаны 12 снежня 2006 года. Яго мэтай было аб’яднанне спецыялістаў-кітаязнаўцаў у розных галінах навуковых ведаў — ад лінгвісты да палітолагаў, каб наладзіць нашу працу ў двухбаковых адносінах. Гэты цэнтр будзе займацца выпрацоўкай пэўных рэкамендацый нашым прадпрыемствам, установам, органам дзяржаўнага кіравання па двухбаковым супрацоўніцтве.

— Кітай — наш стратэгічны партнёр, а для плённага супрацоўніцтва патрэбна ве-

МЕТАЛАКАНСТРУКЦЫІ З МАЛАДЗЕЧНА:

На будаўнічай пляцоўцы ў мікрааёне Чыжоўка ў Мінску, дзе з маладзечанскіх металаканструкцый узводзіцца маштабны культурна-забаўляльны і спартыўны комплекс.

Апошнім часам у краіне з'явілася нямаля арыгінальных збудаванняў, якія дэманструюць сабой выдатныя ўзоры архітэктурнай думкі, сталі свайго роду візіт-карткамі нашых гарадоў і краіны ў цэлым. Адзначаючы гэты факт, на Маладзечанскім заводзе металаканструкцый заўважаюць: калі мы адзначаем той ці іншы ўнікальны, нешапарогавы будаўнічы аб'ект і падкрэсліваем яго прыгажосць, арыгінальнасць, мы звычайна бачым перад сабой яго бліскучыя пластыкавыя панэлі, мармур і іншыя сучасныя вонкавыя адметнасці. А між тым, у аснове такіх арыгінальных збудаванняў ляжыць сталны каркас, і менавіта выкарыстанне ў будаўніцтве металічных канструкцый, якія і ідуць на той жа каркас, дазваляе архітэктарам найбольш поўна і смела рэалізоўваць свае самыя цікавыя задумкі.

Каб найбольш дакладна ўзяць сабе, што хаваецца за тым жа вонкавым мармуром аб'екта, наведзем сталічны мікрааён Чыжоўка, дзе па вуліцы Ташкенскай узводзіцца маштабны культурна-забаўляльны і спартыўны комплекс, у якім плануецца правесці гульні чэмпіянату свету па хакеі з шайбай. Тут сталны каркас ужо амаль поўнасцю зманціраваны і займае плошчу не дзе каля 50 тысяч квадратных метраў. Пры гэтым ён складаецца з многіх тысяч сталных элементаў: стоек, блёк, фермаў, элементаў сувязі, і ўсё гэта, вядома ж, знітавана паміж сабой такімі ж шматлікімі злучэннямі. Ужо зразумела: усе гэтыя элементы (дарчы, асобныя з іх важаць па некалькі тон і дасягаюць у даўжыню 20 і больш метраў) выраблены на Маладзечанскім заводзе металаканструкцый. Усяго ж на гэты аб'ект у Чыжоўцы накіравана металаканструкцый з Маладзечна больш за 6 тысяч тон. Больш за 100 чыгуначных вагонаў — вядома, калі задзейнічаныя канструкцыі спрашаваць і пачыльна ўкладзі. Акрамя гэтага, варта ўлічыць яшчэ 104 тоны метызу для злучэння гэтых канструкцый.

Тут жа варта прадставіць іншыя асобныя аб'екты, ужо ўведзеныя, пры будаўніцтве якіх былі выкарыстаны металаканструкцыі Маладзечанскага завода. А гэта, у прыватнасці, — ужо добра вядомы комплекс «Мінск-Арэна», Нацыянальная бібліятэка, Летні амфітэатр у Віцебску, цэнтр прыстаіў у Мінску, лядовыя палацы: гэта і трубны завод у Іжоры, завод глыбокай перапрацоўкі нафты ў расійскім горадзе Кірышы, аўтахаўсы ў Маскве і іншыя гарадскія Расіі, шматфункцыянальныя камерцыйныя цэнтры «Балтыйская жамчужына» ў Санкт-Пецярбургу. Гэта таксама радыёмая ў партыя Балтыйскага мора, больш за 2000 вежаў сагатавай сувязі, па 70 метраў вышыні, якія паўсталялі як у Беларусі, так і ў Расіі...

І гэты пералік можна доўжыць далей. У прыватнасці, цяпер Маладзечанскі завод металаканструкцый удзельнічае са сваімі вырабамі ў рэканструкцыі аічныхных цэментных заводаў, нядаўна закончыў пастаўкі (у сакавіку) металаканструкцый для ўзвядзення маштабнага ангара (шырыня пралёта — 76 метраў) ў аэрапорце «Мінск-2». Увогуле, прадпрыемства практычна на 100 працэнтаў закрытае патрэбы краіны ў будаўнічых металаканструкцыях пры ўзвядзенні аб'ектаў агульнадзяржаўнага значэння.

Дырэктар Маладзечанскага завода металаканструкцый Міхаіл АНГЕРЧЫК.

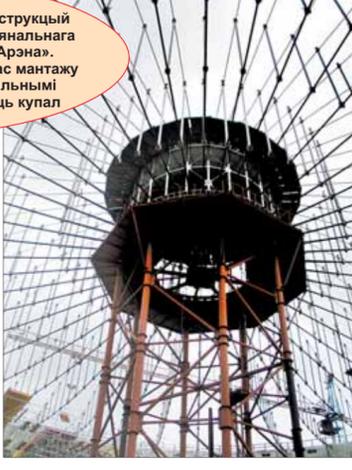
РУП (Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства) «Маладзечанскі завод металаканструкцый» — адзін з буйнейшых у СНД і Еўропе вытворцаў металаканструкцый для будаўнічай індустрыі. Уведзены 29 снежня 1968 года, з'яўляўся заводам саюзнага значэння і павінен быў забяспечваць сваёй прадукцыяй еўрапейскую частку краіны (да Волгі), у тым ліку паўночную частку Украіны, Літву, Латвію, Беларусь, а таксама прылеглыя краіны сацыялістычнага лагера — Балгарыю, Польшчу, Югаславію і іншыя; у свой час ажыццяўляў пастаўкі прадукцыі на Кубу і ў Іран.

- Асноўная прадукцыя завода, што адзначана ўжо, — металаканструкцыі, з прымяненнем якіх узводзіцца:**
- ✓ аднапавярховыя і шматпавярховыя прамысловыя і грамадзянскія аб'екты;
 - ✓ гандлёвыя цэнтры, супер- і гіпермаркеты;
 - ✓ спартыўныя аб'екты і лагістычныя цэнтры;
 - ✓ вежы сагатавай сувязі, мачты і марскія радыёмаякі;
 - ✓ мабільныя блок-модулі і збудаванні сельскагаспадарчага прызначэння (комплексы МТФ, пушнікі, гародніні і пладасховішчы і г.д.);
 - ✓ галерэі і эстакады, складскія комплексы.
- Акрамя металаканструкцый, на прадпрыемстве вырабляюцца:**
- * трохслаістыя сценавыя панэлі тыпу «сэндвіч» з ацынкавана-афарбаванага ліста з мінералаватным уцяпляльнікам;
 - * ліставыя гнутыя профілі з трапецыяпадобнымі гофрамі з ацынкаванай і ацынкавана-афарбаванай сталі;
 - * зварныя трубы дыяметрам ад 57 да 219 мм;
 - * адбойнікі дарожныя металічныя бар'ернага тыпу і іншая прадукцыя.

Асобна варта таксама адзначыць ролю Маладзечанскага завода металаканструкцый у рэалізацыі праекта рэканструкцыі трох цэментных прадпрыемстваў краіны — у Ваўкавыску, Касцюковічах і Крычаве — у рамках кітайскай крэдытнай лініі на пераводзе вытворчасці цэменту з прыроднага газу на каменны вугаль. Агульна аб'ём паставак металаканструкцый на гэтыя аб'екты — больш за 15 тысяч тон. Ад іх сучаснай пастаўкі і іх якасці ў значнай ступені залежала (і залежыць) уся адпаведная работа па будаўніцтве новых тэхналагічных ліній (дарчы, тут хутчэй трэба казаць пра зусім новыя вытворчасці. Напрыклад, у Крычаве, па сутнасці, узводзіцца новае і больш магутнае прадпрыемства, чым тое, што дзейнае цяпер). Пры гэтым на працягу ўсяго леташняга года, у якім на ўсю мору і падкрэслівалі на прадпрыемстве, уся яго прадукцыя — няблага забаравана; завод, нягледзячы на розныя перыпетыі рынку (пра гэтыя перыпетыі будзе сказана

Унікальныя, складаныя работы з выкарыстаннем маладзечанскіх металаканструкцый былі выкананы пры ўзвядзенні шматфункцыянальнага культурна-спартыўнага комплексу «Мінск-Арэна». На здымку побач: фрагмент збудавання падчас мантажу вантавага пакрыцця, якое разам са спецыяльнымі шматтоннымі сталымі кольцамі трымае купал «Мінск-Арэны».

Завод мае дзве зборна-зварачныя вытворчасці, пракатную вытворчасць, якая аснашчана пракатным станам магутнасцю 110 тысяч тон пракату за год (гэтага вытворчасць дазваляе выпускаць гнутыя зварныя профілі квадратнага і прамавугольнага сячэння, зварныя трубы, гнутыя, рознай канфігурацыі, швелеры), а таксама пракатная лінія магутнасцю 40 тысяч тон за год на выпуску тоннажальных профіляў, больш зямых у народзе пад назвай профнастил; завод таксама мае лінію па вытворчасці трохслаістых так званых сэндвіч-панэляў з напаяльнікам з мінеральнай ваты, якія сталі вельмі папулярнымі ў будаўніцтве апошнім часам. Як падкрэслівалі на прадпрыемстве, уся яго прадукцыя — няблага забаравана; завод, нягледзячы на розныя перыпетыі рынку (пра гэтыя перыпетыі будзе сказана

значна «ўшчыльняцца» ў тэрмінах пры выбаце металаканструкцый. Другой даволі вострай праблемай была (гэта ж праблема застаецца і цяпер) затрымка з фінансаваннем кантракту па выбаце металаканструкцый. Тут варта нагадаць: метапракат, метызу, лакафарбавыя матэрыялы займаюць у сабекошце прадукцыі завода да 70%.

І яшчэ, напэўна, варта ўнёсці такі немалаважны штырх, прадстаўляючы маладзечанскае прадпрыемства і асабліва яго прадукцыю: яе металаканструкцыі ў збудаваннях, як вядома, выконваюць апорныя функцыі, што, адпаведна, накладвае на калектыў вялікую адказнасць за іх надзейнасць, за бяспеку гэтых збудаванняў. І тут гарантыю такою надзейнасці і бяспекі. Дарчы, на памяці ў многіх з нас здарэнне, калі склаўся ў Расіі аквапарк. Адным словам, за адпаведны, з дазволу, памылкі нехта можа вельмі дорага заплаціць, нават жыццём, і вельмі добра ўсведамляюць гэта на маладзечанскім заводзе. Тут, напрыклад, любое, нават самае малое сумненне ў якасці метапракату, які прыходзіць на завод, прыводзіць да карпатлівых выпрабаванняў гэтага метапракату па механічных уласцівасцях, а таксама — на яго хімічны складнікі. Увогуле, на прадпрыемстве ўжо з самага пачатку была наладжана дакладная сістэма ідэнтыфікацыі і ўліку метапракату. Падчас нашага візиту на маладзечанскае прадпрыемства нас пазнамілі тут з работай адной з яго лабараторыі, ці, дакладней, яе выпрабавальнага ўчастка. Асабліва кінулася ў вочы такая дэтал: на адным са сталюў лабараторыі ляжалі скручаныя галоўкі балтоў або іх рэшткі, якія ўжо трапілі пад адпаведную экзекцыю. «Мы не павінны памыляцца ні ў чым, у тым ліку і ў якасці ўсіх камплектаў, і менавіта да іх, можа, і патрэбна найбольш увага, — падкрэслівалі спецыялісты завода. — Памылка звычайна закладваецца там, дзе

яе ўвогуле і не чакаюць». Што ж, гэта спраўды так; пра гэта няблага сведчыць адпаведны вопыт — як зразумела, не самы лепшы.

— Нам заўсёды ўдалася пацвердзіць свой узровень ведаў, прафесіяналізму, узровень вытворчасці прадпрыемства падчас нашай канкурэнтнай барацьбы за заказы, — зазначалі спецыялісты Маладзечанскага завода металаканструкцый...

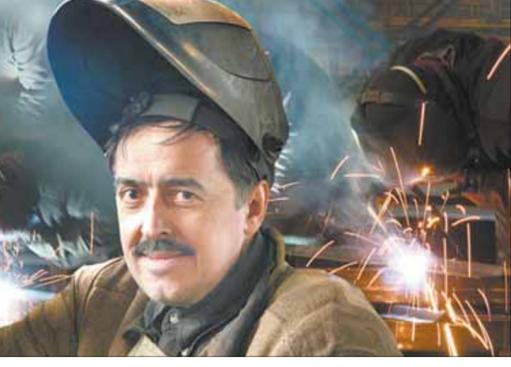
І, па сутнасці, іначай не маглі

згодна з практычнымі данымі. І гэтае ўражальнае памеру збудаванне, якое мае некалькі дзясяткаў тысяч элементаў, было сабрана з дакладнасцю да міліметра. Прычым, калі пачыналася яго зборка, нямаля хто выказваў сумненні ў магчымасці ідэальнага злучэння такой колькасці элементаў. Аднак скептыкі былі пасаромленыя: мантаж прайшоў паспяхова, і менавіта таму, што была забяспечана высокая машынабудаўнічая дакладнасць выбаце дэталей.

Звернем асабліва ўвагу: металаканструкцыі прадпрыемства найперш за ўсё выкарыстоўваюцца на ўзвядзенні аб'ектаў высокага ўзроўню складанасці і на ўнікальных аб'ектах.

Ігар МЯКШЫЛА — адзін з лепшых зваршчыкаў.

ГАРАНТАВАНАЯ ЯКАСЦЬ І ТЭХНАЛАГІЧНАСЦЬ МЕТАЛАКАНСТРУКЦЫЙ, АПТЫМАЛЬНЫЯ ТЭРМІНЫ ІХ ВЫРАБУ, ВЕРАКА АДАКЗНАСЦЬ ПЕРАД ЗАКАЗЧЫКАМ — вядучыя прынцыпы дзейнасці маладзечанскага прадпрыемства.

Шматпрофільны культурна-спартыўны комплекс «Мінск-Арэна» стаў аб'ектам №1 у намінацыі «Аб'ект года» (2009), прычым генеральны падрадчык, інстытут «Белдзярпраект» удастоены Ганаровага дыплама за арыгінальнасць і іншыя архітэктурныя вартасці праекта. І гэта, вядома ж, добра, бо ўзнагарода — заслужаная. Але не будзем забываць пры гэтым і пра заслугі калектыву Маладзечанскага завода металаканструкцый, дзякуючы высокаму прафесіяна-

крыху (ніжэй) жыве і дзейнічае, за апошнія дзесяцігоддзі захававу колькасцы склад калектыву. Прычым гэта — высокапрафесійны калектыў. Як падкрэслівалі на заводзе, менавіта высокі прафесіяналізм людзей ляжыць у аснове ўсёй яго дзейнасці: «Тавар у нас — штучны, практычна не паўтараюцца, і, адпаведна, трэба заўсёды ведаць і рукі прыкладзіць... Пры гэтым тут таксама зазначалі: тут гатовы вырабіць металаканструкцыі любых відаў, любой складанасці і любых памераў.

га адказнага заказу сутыкаўся з немалымі праблемамі. Сярод іх аднымі з галоўных былі затрымкі на перадачы праектнай дакументацыі, якасць яе адпавядае да дзейных стандартаў, а менавіта на падставе апошняй, зразумела, і купляўся патрэбны метапракат, вырабляліся гэта тыя ж металаканструкцыі. Адпаведна, на заводзе дэкавалася пастаянна карэктаваць свае вытворчыя планы і час ад часу

Адпаведна, маладзечанцы вымушаны браць з заказчыкаў папярэднюю аплату... Нягледзячы на нестабільнасць фінансавання, маладзечанскае прадпрыемства, часам залажычы ў даўгі перад пастаўшчыкамі метапракату, а часам прыцягваючы крэдыты банкаў (а гэтыя крэдыты, нагадаем, цяпер далёка не танныя), тым не менш пастаўляла сваю прадукцыю на будаўнічыя пляцоўкі ў аптымальныя тэрміны.

і не можа быць. Гэта, напрыклад, цяпер ні для каго не ў навіну сертыфікацыя менеджменту якасці вытворчасці на яе адпаведнасць міжнародным стандартам, а на маладзечанскім заводзе адпаведны сертыфікат атрымаў яшчэ ў 1992 годзе. Прадпрыемства мае еўрапейскі сертыфікат якасці ІСО 9001-2008, а гэта значыць, можа смела прапаноўваць сваю прадукцыю, свае паслугі на еўрапейскі рынак; атэставана ў Маскоўскай сістэме добраахвотнай сертыфікацыі; яно таксама мае сертыфікаты адпаведнасці, якія датычаць аховы працы і навакольнага асяроддзя. У 2006 годзе Маладзечанскі завод металаканструкцый атрымаў прэмію ўрада ў галіне якасці. Пра адпаведнае імкненне калектыву адпавядаць міжнароднаму ўзроў-

метр. Як адзначылі на Маладзечанскім заводзе металаканструкцый (а зразумела ўжо, выкананне адпаведнага заказу было даручана яму), вельмі складана было вырабіць (пры гэтым дакладна вытрымаць усе геаметрычныя параметры) нахільныя (са значнай крывізной) аркі. Адпаведна, патрабавалася забяспечыць высокую дакладнасць пры іх вырабе і ў выніку — ідэальную збіральнасць канструкцый

Лядовы палац на 7000 месцаў у Бабруйску, узведзены з металаканструкцый маладзечанскага прадпрыемства; побач — фрагмент збудавання падчас мантажу металаканструкцый.

У акрэдытаванай лабараторыі неразбуральнага кантролю і фізіка-механічных выпрабаванняў. Вынікі выпрабаванняў абмяркоўваюць інжынер АРЦЕМАВА і зваршчык Мікалай РУХЛЯ.

ЛЮДЗІ І СПРАВЫ ПЕТРЫКАЎСКАГА РАЙЖЫЛКАМГАСА

У гэты невялікі прыгожы і ўтульны палескі гарадок мы прыхалі праз тры дні пасля святкавання Міжнароднага жаночага дня і адразу адчулі: дык тут жа пачала сваё ўладнае шэсце сама Вясяна! Прыкметы яе нясмелага наступу праяўляліся як у зіхатлівых промнях сонейка, што празвалі навоклі, прабіваючы спатку праз ранішнюю шэрань неба, а пазней ужо лагодна выглядваючы з-пад рэдкіх светлых аблачын, такі і прыветным ветрыку, што свавольна прагульваўся па шырокіх абсягах.

Напэўна, з-за гэтых акалічнасцяў, а таксама з-за прайшоўшых напярэдадні дожджыкаў з сонечных угрэваў не толькі палёў, але і касагораў і лясцоў ужо спаўзалі снягі, якія сцякалі вадою ў пойменныя лугавіны, імкнучыся дабрацца да шырокіх Прыпяці і Пцічы, яшчэ закутых лядовым панцырам. Меншыя рачулікі і меліярацыйныя каналы ўжо выслабаніліся ад чатырохмесячнага палону, і стваралася ўражанне, што снежная навалы, якая сёлетняй зімой шчодратакі пагасцявала ў Беларусі, Петрыкаўшчыне ўдалося пазбегнуць. З гэтага вост і пачалася наша гутарка з дырэктарам камунальнага ўнітарнага прадпрыемства «Петрыкаўскі райжылкамгас» Уладзімірам Мікалаевічам ШОСТАКАМ.

Намеснік дырэктара па ідэалагічнай рабоце Валерыя МЫШЧУК.

— Ды што вы, — усміхнуўся ён. — Снегу ў раёне выпала столькі, што нам даводзілася расчышчаць дарогі і трактары з чатырох гадзін раніцы, каб не зрываць рабочы рытм арганізацыі і ўстаноў. Снегауборачная тэхніка, здавалася, працавала цэлымі суткамі, а трактарыстаў даводзілася мяняць. Снег з вуліц горада стараліся вывозіць за яго межы, каб забяспечыць належны прывезд транспарту, не ствараць нязручнасцяў для насельніцтва. Няпроста было ўсё гэта, але справіліся.

Уладзімір Мікалаевіч хвілінку памаўчаў, нібы прыгадваючы ў думках тры дні, а потым дадаў да сказанага: — Да цяжкасцяў нам не прывыкаць. Яны то з аднаго боку, то з другога. Ды толькі нашы работнікі ўсё бяруць сваім стараннем, высокай адказнасцю за даручаную справу, імкненнем дасягнуць большага. Раю вам пабываць на розных аб'ектах, пазнаёміцца з людзьмі, іх справамі, і вы ўпэўніцеся ў гэтым самі.

Што ж, праранова вельмі правільная, і мы адправіліся ў шлях у суправаджэнні намесніка дырэктара па ідэалагічных пытаннях Валерыя Георгіевіча Мышчука.

Намеснік дырэктара па ідэалагічнай рабоце Валерыя МЫШЧУК.

ЦЯПЛО ГАРАЧЫХ СЭРЦАЙ

Начальніка ўчастка цэплавой гаспадаркі Віктара Аляксандравіча Рабчанку, які на гэтай пасадзе ўжо амаль 20 гадоў, мы сустрэлі побач з кацельняй №3, што на вуліцы Розы Люксембург райцэнтра. Па ўсім было відаць, што чалавек гэты сціплы. На пытанне, як населеныя пункты забяспечваюць

Галоўны эканаміст Валяціна ДАШКЕВІЧ.

цяплом і гарачай вадою, адказ прагучаў так: нармальна. Пра тое ж, што яго калектыву па выніках работы за мінулы год расшэраваў райжылкамгас быў пазначаны на раённай Дошчы гонару, мы даведзіліся ад галоўнага эканаміста прадпрыемства Валяціны Мікалаевы Дашкевіч. Яна ж расказала, што сабекошт выкананых гэтым участкам работ самы нізкі сярод аналагічных прадпрыемстваў ЖКГ Гомельскай вобласці. Дарэчы сказаць, што ў кацельнях райжылкамгаса выкарыстоўваецца 91 працэнт мясцовых відаў паліва ў агульным паліўным балансе раёна.

Лот	Наіменаванне тэхнікі	Местонаходжанне аб'екта	Год выпуска	Прабег в км/наработка в м/ч, износ в %	Начальная цена продажы (руб.)	Сумма задатка (руб.)
17	Грузовой КамАЗ-43105 ш. 0020008, дв. 0416014, 3 кат.	г. Брест в/ч 13259	1988	106 388	35 000 000	3 500 000
20	Грузовой Урал-4320 ш. 091738, дв. 214935, 3 кат.	г. Полоцк в/ч 55719	1988	103 835	30 000 000	3 000 000
31	Самосвал КамАЗ-5511 ш. 63677, дв. 155224, 4 кат.	г. Минск в/ч 29766	1991	196 363	50 000 000	5 000 000
32	Грузовой КамАЗ-4310 ш. 016942, дв. 153427, 3 кат.	г. Воложин в/ч 30695	1986	124 024	60 000 000	6 000 000
37	Автошасси МАЗ-5334 ш. 16151, дв. 700377, 1984 г., 4 кат., 107 632 км пробега, кузов-фургон КМ-500 без номера 1984 г., 4 кат.	г. Береза в/ч 23324	1984	107 632	30 000 000	3 000 000
38	Самосвал КрАЗ-256Б1 ш. М0697732, дв. 857628, 4 кат.	н.п. Волыка в/ч 15994	1991	146 713	30 000 000	3 000 000
39	Трактор колесный Т-150К ш. 468891, дв. 938913, 4 кат.	г. Старые Дороги в/ч 48668	1989	3 668,5	25 000 000	2 500 000
165	АТМЗ-5-5-4310 (автотопливомаслозаправ.) с/б 890234 на КамАЗ-4310 ш. 0056945, дв. 0386657, 4 кат.	н.п. Михановичи в/ч 52188	1989	12 301 км, 1 664 м/ч	115 000 000	11 500 000

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж, каб. № 637 30 марта 2012 г. в 11.00. К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток и подавшие заявление на участие в аукционе, учредительские и другие необходимые документы до 17.00 27 марта 2012 года.

Победитель аукциона обязан:
1. Заключить договор купли-продажи 30 марта 2012 г.
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 10-ти календарных дней со дня подписания договора купли-продажи.

«Зялёныя будаўнікі», што ўпрыгожваюць горад: на першым плане — майстар Ларыса ЖУДРО з Людмілай МУЖЭНКА, Аленай ДРАЗДОВАЙ, Галінай ЧУСТРАЙ, Марынай КУЛБАЕВАЙ і Людмілай ШПІГАНОВІЧ.

У КАРАЛЕЎСТВЕ ПРЫГОЖЫХ КВЕТАК

Так ці ў жарт, ці то ўсрэдзі называюць цялічню гаспадарку, што размясцілася за горадам на тэрыторыі станцыі абезжелезвання вады. Заходзім у зашкленае памяшканне памерам 24 на 10 метраў. Цялічца пабудавана ў 2010 годзе. Шэсць жанчын працуюць у ёй — руплівыя гаспадыні пад камандай Ларысы Жудро. Яна і зрабіла нам экскурсію, з захапленнем расказваючы пра работу калектыву, які дорыць гораджанам радасць і добры настрой.

Ці ёсць такі чалавек, які б не любіваўся прыгажосцю кветак, што вядоўца жыццёва карароды на клумбах да самых марозоў? А менавіта тут яны вырошчваюцца, п'ялюгуюцца. Восі і наслушайце, як гэта робіцца.

У цялічцы дзве печкі-буржуйкі. Тэмпература паветра — 24 градусы пры адпаведнай вільготнасці. Шэсць вялікіх

У адноўленых бытавых памяшканнях працаўнікі з задавальненнем адпачываюць і вырашаюць бягучыя пытанні. Начальнік ЖЭУ Сяргей МАЗУРКЕВІЧ (злева) і калектыву ўчастка: Вадзім КАСТЫЛЕЦКІ, Дзяснін ЧЫРЫЧ, Аляксей ШЫПАВАЛА, Іван ЧЫРЫЧ, Максім РЫБАЛКА і Юры ГРУШ.

сталякоў, на якіх некалькі дзясяткаў драўляных скрынь. Некаторыя з іх накрытыя спанбондам, там пасеяна насенне кветак. На большасці ж ужо рабілі глебу, выраіла да святля дзяткі-раслінкі; дзе яшчэ слабенкія, квопья, а дзе ўжо набіраюць сілу, асцярожна распраўляючы ўшыр-

ка свае аксамітныя лісцічкі, настойліва цягнуцца ўгору, фарміруюць кусткі. Петуніі, тагецісі, браткі ды яшчэ 10-12 відаў раслінкаў, што з цягам часу ператворацца ў пышнае харавато. А вось пеларонкі ўжо выпушлі бялюткія палесткі. Заціпілі! Чым не сапраўдныя вестуны лета?

— Мы з восені ў лесе нарыхтоўваем дзярнова-ліставую глебу, дадаем да яе тарфаную сумесь і атрымліваем тое, што трэба, — расказвае далей Ларыса Адамаўна. — У студзені высеем насенне, у асноўным якое збіраем самі. Так і з'яўляецца расада. Працэс патрабуе акуртанасці, ведаў, старання. Кветкам пшчота, любоў і добры догляд патрэбны. Клопатаў шмат, адным словам.

Майстар паказаў нам і плантацыю за цялічцай, дзе з восені, прыкрытая дыванком апалай лістоты, зімавала раса-

Унутрыдамавага абсталявання Сяргей Уладзіміравіч Мазуркевіч, калі мы завіталі ў будынак былой кацельні райцэнтра. Яна рэканструявана пад дабраўнае памяшканне бытавога прызначэння з пакоямі для адпачынку, прыёму ежы, душавымі, раздзявальнямі, санвузлом. Тут жа размясціліся майстары, а мы ж засталі тут толькі некалькі чалавек, якія выконвалі апошнія работы. Сярод іх слесар-сантэхнік Максім Сцяпанавіч Рыбалка, майстар на ўсе рукі, адначасна, на Дошчы гонару прадпрыемства, а таксама вопытныя зваршчыкі Вадзім Аляксандравіч Кастылеўскі, слесары цэплавых сетак Юры Антонавіч Груш, Іван Міхайлавіч Чырыч, а таксама малады спецыяліст — слесары па абслугоўванні абсталявання Аляксей Алегавіч Шапавалаў і Дзяснін Уладзіміравіч Чырыч.

Яшчэ адну групу работнікаў мы сустрэлі ў населеным пункце Лобча на кацельняй устаноўцы вучэбна-вытворчага камбіната. Тут толькі што фінішавалі работы па замене воданагрэваючага катла бешанковіцкай вытворчасці, які ўжо адслужыў сваё. Замест яго ўстаноўлі новы, мінскі. Усё было зроблена хутка, усяго за два з паловай дні пад кіраўніцтвам начальніка ўчастка аварыйна-аднаўленчых работ Віктара Іванавіча Новака.

— У нашай брыгадзе, — рапавідаў адзін з вопытных работнікаў яе Сяргей Барысавіч Ястрэмскі, — людзі высокай кваліфікацыі. Большасць — зваршчыкі, здольныя ўзаемазамыняць адзін аднаго. Каго ні назаві — Уладзіміра Уладзіміравіча Пінчука, Уладзіміра Сцяпанавіча і Ся-

НА ЯКІ АБ'ЕКТ НЕ ЗАВІТАЕШ — УСУДОЎ ПАРАДАК

Неведзіліся мы і на водазабор, дзе сустрэліся са сваім старым знаёмым Сяргеем Іванавічам Рогам. Майстар водагаспадарчага ўчастка расказаў нам, што аб'ект працуе ўдзень і ўначы без перапынку, і вада ў зімовы час падаецца ў горад з чатырох артэзіянскіх свідравін у колькасці 2000-2100 кубаметраў у суткі, а летам — да чатырох тысяч. Ніякай мутнасці ў ёй, усё адпавядае санітарным правілам і нормам. Строга захоўваецца тэхналогія, бо работнікі водазабора добра ведаюць сваю справу. У дзённай змене ў той дзень шчырава і аператар-машыніст помпавай устаноўкі Наталля Іосіфаўна Марозька, качагар

кацельні Уладзімір Васільевіч Клепкі, лабарантка Наталля Уладзіміраўна Шабалта, Людміла Мікалаевына Еўлаш ды Вераніка Аляксееўна Кравец. — Паглядзіце на вынікі нашай працы, — такімі словамі сустрэў нас начальнік участка ЖЭУ па абслугоўванні

гэя Уладзіміравіча Марозька. Мы ўжо апрабавалі работу новага катла. Люк! А сёння — апошнія штыркі.

А вось яшчэ адзін перадавы вытворчасці — вадзіцель магутнага «МАЗа» Леанід Леанідавіч Зубар. Яго мы сустрэлі ў Муляраўцы, дзе кузаў машыны прычэп загрузаліся раздробленымі трыскамі — палівам для міні-цэплавых электрацэнтраў і кацельняў. Ад трох да пяці рэйсаў робіць за дзень гэты кіроўца то ў Петрыкаў, то ў Капаткевічы, то ў Ляскавічы ці Мышанку. За змену дастаўляе туды ад 100 да 130 кубаметраў трыска. Тэхніка ў яго заўсёды ў выдатным стане. Работытэй задаволены, любіць яе.

Тое ж самае пачулі мы і ў разлікова-даведачным цэнтры райжылкамгаса, хоць спецыфіка працы там зусім іншая. Кіраўнік яго, Таццяна Леанідаўна Дзечка, працоўны

стак якой складае 36 гадоў, з гонарам за свой невялікі калектыв расказала, што ўсе восем членаў яго ўважліва ставяцца да кліентаў, даюць ім неабходныя кансультацыі, свечасвоа афармляюць паперы па налічэнні аплаты за камунальныя паслугі і тым самым дабіліся скарачэння запавычанасцяў за іх.

І вось зноў сустрэча з дырэктарам прадпрыемства. Уладзімір Мікалаевіч выслушаў нашы ўражанні,

Супрацоўнікі разлікова-даведачнага цэнтры: начальнік Таццяна ДЗЕЧКА, вядучы спецыяліст Ірына ЧАБАТАРОВА, касір Наталля ШАУЧЭНКА і спецыяліст па камунальных разліках Святлана ЛАНЬКО.

Супрацоўнікі разлікова-даведачнага цэнтры: начальнік Таццяна ДЗЕЧКА, вядучы спецыяліст Ірына ЧАБАТАРОВА, касір Наталля ШАУЧЭНКА і спецыяліст па камунальных разліках Святлана ЛАНЬКО.

Слесаар па рамочце кацельнага абсталявання Сяргей ГАЛЕНЯ.

Слесаар-сантэхнік Максім РЫБАЛКА.

Газэлектрзваршчыкі брыгады аварыйна-аднаўленчых работ Ігар ГАЛАВАЧ, Уладзімір ПІНЧУК, Сяргей ЯСТРЭМСКІ, Уладзімір МАРОЗЬКА і Сяргей МАРОЗЬКА.

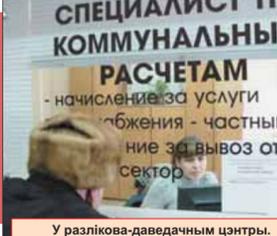
РАЎНЕННЕ — НА ПРАВАФЛАНГОВЫХ

Па выніках работы за 2011 год расшэраваў Петрыкаўскага раённага выканаўчага камітэта на раённую Дошку Гонару занесены калектывы цэплавой гаспадаркі КУП «Петрыкаўскі райжылкамгас» (начальнік участка Віктар Аляксандравіч РАБЧАНКА), які забяспечваў бесперабойнае цэплавабеспяечэнне спажываючага раёна.

За дасягненне высокіх паказчыкаў у выкананні даведзеных заданняў,

Слесаар-сантэхнік Максім РЫБАЛКА.

У разлікова-даведачным цэнтры.

якія былі сугучнымі з яго пазіцыяй: калектывы здольны на многае. Ён і раней выходзіў пераможцам у сваёй групе сярод аналагічных прадпрыемстваў Гомельскага абласнога ўпраўлення жыллёва-камунальнай гаспадаркі, ды і цяпер не ў ліку апошніх.

Восі і леташнія вынікі аб гэтым сведчаць. Чысты прыбытак склаў 1783 мільёны рублёў, тэмпы росту прадукцыйнасці — 172,5, тэмпы росту сярэдняй зарплаты — 143,8 працэнта. Рэнтабельнасць паслуг і рэнтабельнасць продажу 11,5 і 10,3 працэнта адпаведна. Паказчык па энэргазаберажэнні — 101,5 працэнта і г.д.

Ці ёсць праблемы, цяжкасці? Маюцца і яны. Не выкананы заданні па інвестыцыях у асноўны капітал, скарацілася доля мясцовых відаў паліва ў агульным яго балансе... Значыць, патрабуецца яшчэ больш актыўная работа, і калектыву не мае намеру задавальняцца дасягнутым.

— Я шчыра ўдзячны ўсяму нашаму першачу за яго адданасць справе. **Віншую ўсіх работнікаў з прафесійнымі святам і зычу моцнага здароўя, асабістага шчасця, узаемаўважання, настроннасці на лепшыя вынікі, —** сказаў у заключэнне дырэктар Петрыкаўскага райжылкамгаса Уладзімір Мікалаевіч Шостака.

КАЛЕКТЫЎ ЗДОЛЬНЫ НА МНОГАЕ

І вось зноў сустрэча з дырэктарам прадпрыемства. Уладзімір Мікалаевіч выслушаў нашы ўражанні,

Вадзіцель Леанід ЗУБАР.

Гомельская вобласць, г. Петрыкаў, вул. Гагарына, 2.

Тэл. \ факс 8-02350-55101
E-mail: petrgh@mail.ru
УНП 490318904

ОАО «СТАРАЯ ФАБРИКА»

ГОДОВОЙ БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС за 2011 год

АКТИВ	Код стр.	Сумма	ПАССИВ	Код стр.	Сумма
Основные средства	110	981	Уставный фонд	410	118
Вложения во внеоборотные активы	140	89	Резервный фонд	420	7
Запасы и затраты	210	33	Добавочный фонд	430	927
Налоги по приобретенным товарам	220	17			
Дебиторская задолженность	240	136	Нераспределенная прибыль	450	44
Денежные средства	260	25	Кредиторская задолженность	620	185
БАЛАНС	300	1281	БАЛАНС	700	1281

ОАО «СТАРАЯ ФАБРИКА»

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛХАХ И УБЫТКАХ

Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг	010	1
Себестоимость реализованных товаров, продукции, работ, услуг	030	1
Операционные доходы	080	1317
Налоги и сборы, включаемые в операционные доходы	081	219
Операционные доходы (за вычетом налогов и сборов, включаемых в операционные доходы)	090	1098
Операционные расходы	100	1023
Прибыль от операционных доходов и расходов (090-100)	120	75
Убыток от внереализационных доходов и расходов	160	42
Прибыль (120-160)	200	33
Налоги, сборы и платежи из прибыли	250+	33
Чистая прибыль (200-250-260)	300	-

ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОТКРЫТОМ АКЦИОНЕРНОМ ОБЩЕСТВЕ И ЕГО ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

5. Количество акционеров — всего 424, в том числе: юридических лиц — физических лиц — 424.
6. Информация о дивидендах и акциях:

Наименование показателя	Единица измерения	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	миллионов рублей	0,014	0,3
Дивиденды, приходящиеся на одну акцию (включая налоги)	рублей	0,11	2
Обеспеченность акции имуществом общества	тысяч рублей	9,3	9,1
Количество простых акций, находящихся на балансе общества	штук		

7. Информация о задолженности:

Наименование показателя	Единица измерения	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Прочтенная дебиторская задолженность	миллионов рублей	-	-
Прочтенная кредиторская задолженность	миллионов рублей	-	-

9. Среднесписочная численность работающих (человек) — 16.
10. Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получено двадцать и более процентов выручки от реализации товаров, продукции, работ, услуг (только в составе годового отчета): сдача внаем имущества. Баланс и отчет подтверждены аудитором Соколовым А.А. (Квалификационный аттестат аудитора № 0000073 от 01.10.2002 г. выдан Министерством финансов РБ. Свидетельство о государственной регистрации № 190384466, выдано Мингорисполкомом 29.08.2002 г. УНП 190384466).

Директор А.Л.Григорьев
Главный бухгалтер Е.В.Хорошко

ИЗВЕЩЕНИЕ Государственное производственное объединение «Минстрой» доводит до сведения заинтересованных лиц о внесении изменений в проектное декларацию о строительстве жилых помещений объекта «Строительство двух многоквартирных жилых домов типовых потребительских качеств в микрорайоне Сухареве-6 (в квартале ул. Академика Федорова — ул. Панченко — ул. Сухаревский). Жилой дом № 1 по генплану», опубликованную в газете «Звезда» № 192 от 7 октября 2011 года: Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых помещений с учетом выполнения внутренних отделочных работ в текущих ценах на 01.03.2012 составляет 6 750 720 рублей для граждан, не нуждающихся в улучшении жилищных условий. Генеральный директор Н.В. Милошевский УНП 100071325

Задаток и денежные средства победителем лота перечисляются на расчетный счет РУП «Белспецконтракт»: 3012107883029, в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк» г. Минск, ул. Чкалова, 181, УНП 101099370, БИК 153001369. Без НДС. Справки по тел.: (017) 278 09 98, факс 224 20 01. Наш адрес в Интернете: www.belspescontract.by.

Извещение о проведении аукциона № 17 от 01.11.11 опубликовано в газете «Звезда» № 187 от 30.09.2011, аукциона № 3 от 29 февраля 2012 года опубликовано в газете «Звезда» № 18 от 28.01.12, аукциона № 4 от 16.03.12 опубликовано в газете «Звезда» № 29 от 14.02.12.

Пачынаецца з любові

НЯЎРЫМСЛІВЫ ЗАЙКА З ЗАПОЛЛЯ

У Заполлі Івацэвіцкага раёна самааддана працуе збіральнік дзялектаў, фальклору, народнай мудрасці свайго краю

НЕ МЕРАЧОЎШЧЫНА, А МАРАЧОЎШЧЫНА

Алесь Фаміч Зайка нарадзіўся ў 1948 годзе ў Заполлі. Пасля школы скончыў філагічнае факультэт Брэсцкага педагагічнага інстытута. І, адслужыўшы ў войску, вярнуўся ў родную вёску, дзе настаўнічаў да пенсіі. Цяпер увесь свой час аддае любімай справе.

Мане найперш уярыў яго вялізны лісьмовы стол: мноства канвертаў з карткамі, даведнікі, слоўнікі, навуковыя працы. Кожны адкрыты на пэўнай старонцы — гэта значыць, усё знаходзіцца ў рабоце. Зараз Алесь Фаміч вычытвае рабочы экзэмпляр кнігі ў 300 старонак «Паселішчы Івацэвічыны». Тут сабраны звесткі пра ўсе населеныя пункты раёна. На падставе архіўных крыніц адлюстраваны гісторыя і сучаснасць кожнай вёскі, тлумачыцца яе назва.

З гонарам за свай раён Алесь Фаміч расказвае, што ў 25 буйнейшых населеных пунктах з'явіліся мемарыяльныя дошкі са звесткамі аб першым усмяненні пра вёску ці мястэчка. Гэтыя дошкі, як правіла, прымаваньня на валунах, сталі своеасаблівымі помнікамі. І цяпер, калі праводзіцца, напрыклад, свята вёскі, тыя валуны абавязкова становяцца цэнтрам святкавання. Бо насельніцтва, асабліва моладзь, павінна ведаць гісторыю роднай мясціны. Алесь Зайка адзначыў гэты факт найперш як вынік стараннага мясцовага ўлады, якая выдзеліла сродкі, паклапацілася пра выбар мемарыяльных знакаў. А загадчык ідэалагічнага аддзела райвыканкама Леанід Юдчыц заўважыў, што ва ўсіх падзехах, якія звязаны з увека-

Сучасны Івацэвіцкі раён, так склалася спрадвеку, умоўна дзеліцца на тры рэгіёны: Быценшчыну, Целяханшчыну і Косаўшчыну. І кожны куточак адметны, своеасаблівы, непаўторны, варты пільнага вока і гісторыка, і этнографі, і мовазнаўцы. Але хто б пра гэта ведаў, каб не Алесь Зайка?!

Амаль усё сьвядомае жыццё, з года ў год, ён выпраўляўся ў вандроўкі па дарогіх яму мясцінах у пошуках самабытнага слова, народнай песні, прыказкі ці прымаўкі. За дзесяцігоддзі сабралася мноства сшыткаў, папак, карткаў з запісамі. Цяпер матэрыялы паступова пераўвасабляюцца ў кнігі.

вечаннем гісторыі рэгіёна, ёсць вялікая заслуга крэянаўцы з Заполля. І дошкі зрабілі па яго прапанове.

КАБ НЕ ЗГУБІЛАСЯ СЛОВА

Напрыканцы мінулага года ўбачыла свет кніга запаланскага аўтара «Дыялекты слоўнік Косаўшчыны». Шлях да яе стварэння заняў больш за трыццаць гадоў. І твор быў заўважаны ў навуковых колах. Вось як сказаў пра слоўнік у сваім лісце загадчык кафедры Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Танка Дзмітрыя Дзятко: «Толькі той, хто мае дачыненне да мовы і мовазнаўчай навукі, можа рэальна ацаніць, колькі часу і намаганьня патрабна прыкладзі да таго, каб падрыхтаваць такое сур'ёзнае выданне». Цяпер аўтара слоўніка нярэдка запрашаюць выступіць на навуковых канферэнцыях, у зборніках форуму публікуюць яго даклады. У новай кнізе падаецца каля 4000 слоў, запісаных аўтарам за апошнія 35 гадоў.

Носбіты мовы — гэта людзі. А людзі паміраюць, разважаў малады настаўнік. І не мог мірыцца з тым, што мілагучнае, ёмкае слова можа знікнуць, згубіцца, замяніцца з часам іншаземным, чужым. І ён пачаў збіраць іх: словы, выслоўі, прыказкі, прымаўкі, легенды. Спачатку праца не мела ніякай сістэмы — проста размаўляў з людзьмі, запісваў. Ён многа паездзіў па Беларусі на сваім матацыкле «Мінск». Потым зразумев, што маштабы вельмі вялікі, жыцця не хопіць на ўсё. І з 1995 года паездкі сталі абмяжоўвацца Івацэвіцкім раёнам. З часам з'явілася сістэма ў рабоце, навуковая аснова.

У ПОШУКАХ САПРАЎДНАГА БЕЛАРУСА

Калі былі настаўнік стаў збіраць звесткі пра гісторыю населеных пунктаў, час ад часу выступіў у раённай газеце з артыкуламі пра асобныя вёскі. Аднойчы яму патэлефанаваў мужчына з недаўлегкай вёскі, дзе засталася ўсёго дваццаць чалавек: «Прыедзь, раскажы пра нашу вёску, пра нас. Мы і стол накроем, пачастуем. Памрэм — і згіне наша сяло. А каб ты ведаў, як душа баліць...»

Напісаў і пра тую вёску. А гэты тэлефонны званок стаў нагодай для мініяцюры, якая ўвайшла ў кнігу «Дым з коміна». Кароткія аповяданні, замалюўкі, лірычныя запісы, мініяцюры расказваюць пра землякоў аўтара, звычайных сялян. Нявытанчана, проста фіксацыя жыцця, характараў можа даць многае таму, хто хоча спатужыць менталітэт беларуса. Тут ёсць усё: дасцігнасць, гумар, спрадвечная мудрасць, туга па страчаным — словам, тое, што кіношнікі часта называюць «знакавая натура». У лірычнай замалюўцы «Чаму не спяваюць?» аўтар прыводзіць разважанне двух стальных вясковых жанчын наконт таго, як знікла песня, што ўсправаджала чалавека ўсё яго жыццё.

У 1999 годзе Алесь Фаміч цяжка захварэў. Прышло адчуванне хуткаплыннасці чалавечага жыцця. Узняўся за апрацоўку, сістэматызацыю багатага архіва. Цяпер ён працуе на 12 і больш гадоў у дзень. У планах яшчэ добры дзясятка кніг. Гэта і «Прыказкі і прымаўкі, выслоўі Косаўшчыны», «Народныя песні Косаўшчыны», «Мікратапанімія Івацэвічыны», «Жывыя галасы» (успаміны жыцця хароў раёна пра больш і менш значныя падзеі XX стагоддзя) і іншыя творы. Засталося знайсці спонсара для іх выдання.

Святлана ЯСКЕВІЧ. Фота аўтара. Івацэвіцкі раён

Праверана на сабе

ДЭТЭКТАРА НЕ ПАДМАНЕШ!

Карэспандэнт «Звязды» правярыў сябе на паліграфі. І падчас гутаркі з экспертамі зразумев: многае з таго, што мы чулі ці чыталі пра «дэтэктар падману», няпраўда.

Падпалкоўнік Павел ЛАВІЦКІ, начальнік аддзялення псіхолага-тэхнічнага забеспячэння раскрыцця злачынстваў крмінальнай міліцыі ўпраўлення ўнутраных спраў Віцебскага аблвыканкама, запрасіў мяне прысесяці на крэсла. Супрацоўнік прэс-службы пры гэтым пажартаваў, што да крэсла падключаны ток. Мне чамусьці стала не па сабе.

Думаў, паліграф — гэта вялікі, начынены рознымі электроннымі штукамі арграг. А высветлілася, што ўсяго толькі маленькі прыбор, які ляжыў на стала побач з камп'ютарам. Адрозніў і не заўважыў. Пры гэтым рэч дарагая — каштуе каля чатырох тысяч долараў. Выбраблецца ў Расіі.

На «панэлі» ўбачыў розныя незразумельныя неспецыялісту абазначэнні. У тым ліку і «АД». Ды таварыш падпалкоўнік растлумачыў, што «ад» — адначасе ўсяго толькі артэрыяльны ціск, і не больш. Іншыя абрэвіятуры, як аказалася, — гэта надпісы над начынай прыбора, якая фіксуе рухі ног, змяненні ў дыханні...

Перад пачаткам паліграфнага апытання — менавіта так называецца працэдура «праверкі на праўду» — мне на пальцы правай рукі началілі «прыстасаванні» — датчыкі, на

галаву — таксама. І далей, як кажуць, працэс пайшоў. Адказваць на пытанні можна як захопача. Не толькі «так», «не», а, напрыклад, «не ведаю», «не памятаю», «толькі чуў пра гэта»...

На камп'ютары падчас апытання з'яўляюцца «графікі», якія нагадваюць кардыяграму. Калі гаворыш няпраўду, кардыяграма пачынае «скакаць». Вось, у прынце, і ўсё тэхналогія.

Прайшоўшы праз працэдуру «дачы паказанняў», пагутарыў з начальнікам аддзялення.

Павел Уладзіміравіч, вы ўзначальваеце не зусім звычайнае падраздзяленне...

Мы ўваходзім у штат апэратыўных супрацоўнікаў. Што датычыцца адбору, ён ажыццяўляецца толькі ў міністэрстве, дзе ёсць аддзел, якому мы падпарадкоўваемся. Безумоўна, проста так на працу не возьмуць. Прыярэтат пры адборы — апэратыўны супрацоўнік, які маець адпаведны стаж не менш за пяць гадоў. Пажадана — у крмінальнай вышуку.

Кандыдаты, акрамя ўсяго іншага, праходзяць праверку на паліграфі. У Віцебскай вобласці ў нашым аддзяленні працуюць пяць чалавек: тры ў Віцебску, яшчэ два — у Полацку і Оршы. Яны абслугоўваюць і суседнія раёны. Сярод спецыялістаў ёсць і дзяўчына — Алена Зіноўчына, якая служыць у Полацку. Вельмі добра пра працу, умее размаўляць з «кантынгентам».

А што лічыцца ў вашай рабоце вышэйшым пілатажам? Яўка з павіннай! Калі наш супрацоўнік здолеў правільна паставіць пытанні і падазроны ва ўсім прызнаўся. Хаця перад гэтым на ўсе пытанні адказваў адмоўна — у сонсе, не рабіў, не бачыў, не ведаю...

Можаце прывесці канкрэтны выпадкі з практыкі? У Оршы гады два таму забілі ў лесе мужчыну і жанчыну. Больш за трыццаць чалавек правярылі на паліграфі на працягу дня. Нагрузка была фантастычная, бо звычайна спецыяліст за дзень апытвае не больш за чатыры чалавекі. Апарату, вядома, усё роўна... І вась з такой вялікай

колкасці падазроных «вылічылі» забойцу.

А паліграф купіць можна? У Расіі прыборы прадаюцца. Напрыклад, калі служба бяспекі нейкай буйной фірмы ці падпрямства хоча правяраць кандыдатаў на працу — чаму не?

Зусім іншая справа, хто будзе з ім працаваць... У Расіі ёсць нявольная фірма, якая аказвае паслугі па апытаннях пры дапамозе паліграфі. Але ўзровень падрыхтоўкі спецыялістаў, якія за пару тыдняў «засвоілі» паліграф, невысокі. Верагодна, праўдзівых вынікаў вельмі мала.

А да вас звярталіся аічынныя падпрямствы, каб правярыць сваіх работнікаў? Не. Мы можам працаваць толькі тады, калі ў міліцыю трапіла заява аб учыненым злачынстве...

Бываюць выпадкі, калі непажадана праводзіць апытанне? Калі чалавек, якога трэба апытваць, знаходзіцца ў стане ап'янення, ці ўжываў наркатыкі. Побач з месцам правядзення апытання не павінна быць шумна.

З кім спецыялісту працаваць лягчэй — з жанчынамі ці мужчынамі? Усё роўна.

А вы глядзелі тэлевізійную праграму, у якой вядучы Андрэй Малахаў правяраў на дэтэктары ўдзельнікаў?

Глядзю, і як прафесіянал магу сказаць: які б ні быў добры паліграф, пры адказе толькі «да» ці «не» немагчыма ўстанавіць, калі чалавек гаворыць праўду.

Аляксандр ПУКШАНСКІ

Памяць вайны

АЗАРЫЧЫ: ЗАБЫЦЬ — НЕМАГЧЫМА!

Былыя вязні канцлагера «Азарычы» пакляліся: пакуль будучы сілы, на ўгодкі вызвалення збірацца разам. Каб адзначыць гэтую дату. Каб помніць. Каб ушанаваць усіх, хто прайшоў праз гэтыя пажаленыя колы.

Я сустрэлася са старшынёй Рэспубліканскага грамадскага аб'яднання былых вязняў фашызму канцлагера «Азарычы» Фёдарам ВЕРАСАМ, які толькі што вярнуўся з мітыngu-рэквіему ў памяць 68-й гадавіны вызвалення вязняў канцлагера. Мітынг прайшоў каля помніка ахвярам вайны ў Калінкавіцкім раёне. Вось што расказаў Фёдар Антонавіч:

— Перад маімі вачамі і сёння стаяць тыя жашыўныя карціны. Дзеці, якія шпэтам — ад сям'і, холаду і голаду — у перадмірным стане прасілі: «Піць, піць, піць...». А задвоўблі іх просьбу немагчыма, таму што навокал было месава з каля, мачы, бруду і снегу. А другія прасілі ледзь чутна: «Хлеба, хлеба, хлеба...». І іх просьбу таксама не маглі задаволіць, бо не было і крошкі. Так паміралі і мае сястрычкі. Скажыце, калі ласка, хіба такое забываецца?..

Нас гналі пешшу пад канвоем салдат, пад дуламі аўтаматаў, з аўчаркамі — і гэта працягвалася з кастрычніка 1943 года. Нас трымалі пад адкрытым небам, часам у халодных хлявах, без ежы. У Парыжы бралі кроў у дзяцей для ямяецкіх салдат. У некаторых яна не цякла, бо дзеці былі загалдавалы, схуднелыя. Некаторыя дзеці пасля гэтых забораў крыві памерлі: яны не змоглі аднавіцца, бо не было харчавання. Тых людзей, хто не меў сілы, каб рухацца, расстрэльвалі, утнопалі ў бруд, палілі ў вогнішчах. Хіба можна гэта забыць відэаочам?..

У вёсцы Коўчыцы, куды мы патрапілі, усё было падзелена на групы. Адно групу спалілі, больш здаровыя і дарослыя забралі ў Германію, астатніх на машынах вывезлі ў канцлагер «Падасінік», з якога пасля першага перагавору ў Азарычы... Да гэтага часу невядома, чаму людзей не накіравалі ў адзін лаггер, а ганялі з адной вёскі ў другую. Спачатку гэта былі дзясяткі сямей, сярэдзі якіх многа шматдзетных. У час такіх прагонаў шэрагі вязняў папаўняліся іншымі сям'ямі, часам гэта былі жыхары цэльск вёскаў. У зборных пунктах у Коўчыцах вязняў было ўжо некалькі тысяч.

Азарычы — гэта месца тысяч трупай. Было некалькі вырытых траншэй, куды скідавалі трупы. Людзі гінулі не толькі ад холаду і голаду. Нас выкарыстоўвалі ў біялагічнай вайне. Вязняў спецыяльна заражалі. Пасля вызвалення 19 сакавіка 1944 года ад неспрадэжнага кантакту з вязнямі (яны былі настолькі знішчаны, што не маглі рухацца) салдаты Чырвонай Арміі, што выносілі іх на сваіх плячах, заражалі тыхфам. У выніку каля 300 з іх загінулі.

Хіба можна забыць той жудасны холад? Калі былі маразы, людзі, што ляжалі на зямлі, качанелі. Мачеркі, каб іх дзеці не замерзлі, клалі малых на трупы. Мы жавалі ігольні сасны, а маці сачылі за тым, каб мы іх выплёўвалі. Не было чаго піць. У балотных лунках вада барвовая, крывяная, бо паўсюль ляжалі трупы, тычыралі косткі...

Фёдар Верас думае калі-небудзь стварыць кнігу «Дарога ў пекла». Ён, як і іншыя вязні, марыць, каб Азарычы сталі помнікам-музеем, дзе будучы паказаны ўмовы, у якіх не існавалі — цудам выжывалі мірныя людзі, ахвяры вайны. Каб Азарычы сталі помнікам усім ахвярам генацыду, помнікам трагедыі Беларусі.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ

ВЕЦЕР МОЦНА «НАПРАКУДЗІЎ»

19 сакавіка ўвечары парывы ветру дасягалі 26 метраў за секунду. 3-за разгулу стыхі ў цэлым па краіне пацярпелі 7 населеных пунктаў у Віцебскай, Гродзенскай і Мінскай абласцях. Былі пашкоджаны дахі двух жылых дамоў, аднаго вытворчага і пачы сельскагаспадарчых будынкаў. Без электраэнергіі засталася 245 населеных пунктаў на тэрыторыі Віцебскай і Мінскай абласцей. Усю ноч энергетыкі аднаўлялі падчас электраэнергіі ў дамы. Па стане на раніцу 20 сакавіка без электразабеспячэння засталася 57 населеных пунктаў Віцебскай і Мінскай абласцей. Аварыйныя бры-

гады працягвалі сваю працу. Пацярпелых 3-за ўдару стыхіі не было.

Сяргей РАСОЛЬКА.

НА ТОНКІМ ЛЁДЗЕ

У вадаёме каля вёскі Бельск Кобрыйскага раёна патанулі два хлопчыкі — дзевяці і дзесяці гадоў. Дзеці вярталіся са школы, вырашылі скараціць шлях і пайшлі па лёдзе праз кар'ер. Але лёд аказаўся тонкім, вучні праваліліся ў палонку. Выпадковы сведка хацеў дапамагчы, ды сам праваліўся ў ваду. Дарослы чалавек усё ж выбраўся з лёднага палону. А дзяцей выратаваць не ўдалося.

Яна СВЕТАВА.

Было і думкі

СЫН СВАЁЙ ЭПОХІ

Некалькі тыдняў таму ў Баранавічах развіталіся з Героём Сацыялістычнай Працы Мікалаем Дамецічанам, які да апошняга часу заставаўся ў раёне адметным чалавекам.

Адышла ў вечнасць савецкая эпоха, а Мікалай Дамецічан быў адным з яе яркіх прадстаўнікоў. З Мікалаем Уладзіміравічам даводзілася сустракацца шмат разоў, і ў гэтым артыкуле я хачу ўспомніць пра некаторыя моманты нашых сустрэч.

Мікалай Уладзіміравіч не быў шматслоўным, але калі размова адбывалася пад чарку, то раптам раскрываўся. Здаецца, у 2000 годзе мы паехалі ў калгас «Шлях Леніна» — лепшую гаспадарку раёна. Тады Дамецічан быў ужо на пенсіі, але працягваў працаваць галоўным спецыялістам раённага Савета дэпутатаў. Пасада не надта высокая, але яго ў раёне уважалі.

Тагачасны старшыня калгаса Уладзімір Арцямкоў паказаў нам палі, а затым запрасіў паабедцаць. Вось тады Мікалай Уладзіміравіч і разгаварыўся. Паведаў пра дзяцінства, вучобу, працу на розных пасадах, а мяне карцела задаць пытанне: «Вы 18 гадоў былі на пасадзе першага сакратара райкама і будавалі камунізм, а ці верылі ў яго самі?»

Выкарыстаўшы момант, я пра гэта спытаў. На маё здзіўленне, суразмоўца адказаў не задумваючыся: «Ніколі не верыў, але прытрымліваўся ўстаноўленай правілаў гульні. Камунізм лічыў марай, але не больш».

А назаўтра раніцай Мікалай Уладзіміравіч патэлефанаваў і папрасіў: «Ты ж не пішы, што

я казаў наконт камунізму, а то людзі скажуць, што я іх 18 гадоў дурыў». Я паспрабаваў яго супакоіць: маўляў, сёння ў такім прызнанні няма ніякай крамолы, а наадварот, чалавек шчыра выказаўся...

«Не, памру, тады напішаш, а цяпер не трэба», — адказаў Дамецічан.

У жыцці шмат парадкоў. У свай час Мікалай Уладзіміравіч з'яўляўся аплотам саўгасна-калгаснай сістэмы, а на старасці пачаў курыраваць фермерскія гаспадаркі раёна. У райвыканкаме яго быў пачкойчым адно ажно, у якім Дамецічан і прымаў тых са свай фермераў і адстоіваў іх інтарэсы. Не ведаю, наколькі гэта ўдавалася, але даводзілася чуць, як Мікалай Уладзіміравіч нешта па тэлефоне раў і падказваў. Аднойчы паклаў перада мною спіс фермерскіх гаспадарак і пачаў размаўляць: «Вось гэтыя трымаюцца моцна, а большасць перададзецца, як конь на траве — з боку набок».

Баранавіцкі раён, калі мі кіраваў Дамецічан, па вытворчасці сама-малочнай прадукцыі быў самым магутным у былым Саюзе. У год тут выпускалі 43 тысячы тун мяса, 100 тысяч тун малака і 160 мільянаў яек, а гэта на той час больш, чым у Тульскай і Кіраўскай абласцях Расіі, разам узятыя. Узводзіліся комплексы, утшакафарыкі, паселікі гарадскога тыпу. І як было чалавеку, калі да ўсяго гэтага прыклаў сваю руку, вырашаць праблемы фермераў, якія прэтэндавалі на лепшую калгасную зямлю?

Думаю, што Мікалай Дамецічан быў чалавекам сістэмы, мог лёгка ўпісвацца ў яе рамкі. Калі б паўстала пытанне пра рэарга-

нізацыю калгаснай сістэмы, ён узяў бы за гэтую справу. Але ўсё ж Мікалай Уладзіміравіч быў прыхільнікам буйных жывёлагадоўчых комплексаў і гаспадарак і думаў, што за імі будучы, хоць лічыў, што і фермеры маюць права на жыццё — тыя фермеры, у якіх ёсць патэнцыял.

Сярод насельніцтва існавала думка, што Дамецічан «атрымаў Героя» за мясца, якога звыш меры адпраўляў у Маскву. Маўляў, у сваіх крамах было пуста, а рэфрмэратары з мясам ішлі на Усход. Аднойчы пра гэта я спытаў у Мікалая Уладзіміравіча, і ён растлумачыў: «Ад мяне сабралася згодна з планам, а яго спускалі зверху. Раўнезна аб будаўніцтве птушкафарыкі пад Баранавічамі прымалі ці не ў Маскве. А званне Героя мне далі з другога захаду — першы раз не прапусцілі».

У той час былі свае прыярытэты. Напрыклад, калектывізм меў перавагу над індывідуалізмам, прыватны сектар быў не ў пашане, а асабістае ўзбагачэнне выклікала падзэрненне.

Здаралася, што сваякі на Мікалая Уладзіміравіча крывідувалі. Маўляў, першы чалавек у раёне, а дапамагчы і падтрымаць не хоча — радні цураецца.

«А што я маю? Хіба набудаваў катэдж? Калі б не Скалоў, тагачасны першы сакратар ЦК КПБ, то і аўтамашыны не меў бы. Гэта ён настаяў, каб «Жыгулі» купіў. Мне ніхто дарогу ў жыцці не пракладваў», — паведаў аднойчы Дамецічан.

Мікалай Уладзіміравіч не верыў ні ў якія прымы і забавоны, але адзін ланцужок падзей прыцягнуў яго ўвагу. Здарылася гэта

Ліст у нумар

«РАДАСНА ВЕДАЦЬ, ШТО Ё НАС УСЁ ГЭТА ЦЭНІЦА»

Я — пенсіянер, удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, шмат гадоў вылісаю газету «Звязда». А пішу — каб расказаць, што не так даўно мне спатрэбілася тэрміновае лячэнне. Я звярнуўся да намесніка галоўнага ўрача нашай балніцы Настасі Мікалаеўны Змушко. Яна адрозіў па падключыла майго лечачага ўрача Таццяну Аляксандраўну Марчанку, і неўзабаве па мяне пад'ехала «хуткая дапамога».

У балніцы мяне адразу ж палажылі ў асобную палату з усімі выгодамі і акружылі клопатам. Гэта ўжо загадчыца аддзялення Святлана Аляксееўна Кулопава і мой лечачы ўрач Юрыя Анатольевіч Мірашнічэнка...

У выніку за 9 дзён, што там пралягаў, мне не толькі зрабілі ўсе патрэбныя аналізы, УГД, рэнтген, але і добра падлячылі. Цяпер я адчуваю сябе значна лепш.

Таму і хачу пра газету «Звязда» пажадаць усім урачам самага патрэбнага ў жыцці — моцнага здароўя. А таксама хачу шчыра падзякаваць персаналу — усім зменным медсёстрам, лаборантам, кухарам, санітарчак, якія ўсюды (на рэнтген, на кардыяграму і г.д.) вазілі мяне на калясцы...

Вельмі прэцызна галоўнага ўрача балніцы Аляксандра Мікалаевіча Пархоменку зачытаць маю падзяку на агульным сходзе і адзначыць працу ўсіх, хто так чула да мяне паставіўся: намесніцы галоўнага ўрача Настасі Мікалаеўны Змушко, загадчыцы аддзялення Святланы Аляксееўны Кулопава, лечачага ўрача Юрыя Анатольевіча Мірашнічэнка, участковага ўрача Таццяны Аляксандраўны Марчанкі.

Сам я прайшоў усю вайну, перанёс яе жахі (быў нават пад расстрэлам), перажыў і голад, і холад. У мірны час працаваў машыністам, што таксама было нялёгка.

А цяпер мне вельмі радасна ведаць, што ў нас усё гэта цэніцца. Сцяпан Мядодзевіч ПРЫХОДЗЬКА, г. Калінкавічы

Дарогі сыночак, муж, татачка, сябар, шаноўны Валеры Уладзіміравіч КІЦЕНКА, мой былы вучань у ШК № 3 г. Слуцка!

Прымы нашы сардэчныя віншаванні з нагоды 50-годдзя з дня нараджэння. Зчыным табе сямейнага дабрабыту, здароўя, творчай і плённай працы ў бізнэсе, павагі ад родных і блізкіх людзей, самага добрага ў жыцці, добра і дабрны.

Твае родныя, сябры і Новік Т.І.

